

NR 14

MAJ-CZERWIEC 2020

COMMENTARII ACADEMICI

ISSN 2545-1510 EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

W NUMERZE

DZIAŁAMY ONLINE
DZIEŃ OTWARTY
FOCUS ON AUTISM
LATO 2020 ROKU
STUDENCI UP WOBEC PANDEMII

TALENT NAUKA INNOWACJE

DWUMIESIĘCZNIK UNIWERSYTETU PEDAGOGICZNEGO

SPIS TREŚCI

WYDARZENIA

- 4 Dzień Otwarty w wirtualnym świecie
- 5 Działamy online
- 8 Studenci INoB w walce z COVID-19
- 9 Praca zdalna w bibliotece
- 10 Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Focus on Autism in Inclusive Education*
- 11 Droga do wolności – Muzeum im. gen. Władysława Andersa
- 12 Dzień Jakości Kształcenia

NOWOŚCI WYDAWNICZE

- 13 Warto przeczytać...

WYWIADY, REPORTAŻE I FELIETONY

- 15 Studenci UP wobec pandemii COVID-19
- 17 Biografik – bibliografia źródeł informacji biograficznych o pracownikach UP
- 18 Lato 2020 roku

PRACOWNICY

- 19 Międzynarodowa Nagroda Fridy Kahlo dla dr hab. Kingi Łopot-Dzierwy, prof. UP
- 19 Naukowcy z Uniwersytetu Pedagogicznego laureatami konkursów Narodowego Centrum Nauki
- 19 Kilka projektów badawczych UP będzie finansowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
- 20 Nagroda im. dr. Karola Jakubowicza dla dr hab. Agnieszki Waleckiej-Rynduch
- 20 Stypendia Twórcze Miasta Krakowa 2020 dla wykładowców z Instytutu Sztuki Mediów UP
- 20 Wyróżnienie Wydawnictwa Wiley dla dr hab. Lidii Ogieli, prof. UP

STUDENCI

- 21 Kreatywni w domu, czyli Akademickie Biuro Karier pracuje zdalnie

SZKOŁA MISTRZÓW

- 23 Wartościowe materiały w sieci

UPoluj kulturę!

Jakub Załęski, Dawid Ruszaj, Łukasz Filus, studenci Instytutu Nauk o Informacji UP

UPoluj kulturę! to wydarzenie zrealizowane przez studentów trzeciego roku kierunku *zarządzanie informacją i publikowanie cyfrowe* w Instytucie Nauk o Informacji Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Projekt ten powstał w ramach zajęć pod nazwą Animacja życia kulturalnego.

Tegoroczny projekt **UPoluj kulturę: Na Zdrowie** był drugą edycją cyklicznego przedsięwzięcia, które co roku porusza wybrany i aktualny problem społeczny. W tym roku naszym celem było podniesienie poziomu aktywności, zdrowia i wprowadzenie kilku pomysłów na kreatywne spędzanie czasu wolnego, który wynikał z obecnej sytuacji na świecie wywołanej przez pandemię koronawirusa (COVID-19).

Wydarzenie w całości odbywało się w mediach społecznościowych. Można nas było znaleźć na platformach Facebook i Instagram. Codziennie dostarczaliśmy odbiorcom dawkę pożytecznych informacji, takich jak: porady ekspertów (artykuły, reportaże autorstwa lekarzy i specjalistów), porady związane ze zdrowym odżywianiem, wskazówki dotyczące sportu, pomysły na kreatywne spędzenie czasu w domu podczas kwarantanny oraz liczne konkursy z nagrodami. W związku z bardzo trudną sytuacją w kraju zdecydowaliśmy również, że chcemy w ramach organizowanego przez nas wydarzenia wspomóc zbórkę „Wspieramy polską służbę zdrowia w czasie walki z epidemią COVID-19”.

Dziękujemy wszystkim za aktywne śledzenie naszego wydarzenia.

Facebook.com/UPolujKulture

Instagram.com/upolujkulture

[#upolujkulture](#) [#zostanwdomu](#) [#nazdrowie](#) [#stayathome](#) [#zostajewdomu](#)

- PORADY EKSPERTÓW

- PORADY NA ĆWICZENIA

- PRZEPISY NA ZDROWE JEDZENIE

- POMYSŁY NA KREATYWNE SPĘDZENIE CZASU W DOMU PODCZAS KWARANTANNY

- KONKURSY

[f /UPolujKulture](#)

[@ /upolujkulture](#)

[#ZOSTANWDOMU](#) [#STAYATHOME](#) [#ZOSTAJEWDOMU](#)

PATRONI MEDIALNI
Radio
Radio Spektrum

ORGANIZATORZY

PATRONAT HONOROWY: Rektor Uniwersytetu Pedagogicznego JM prof. dr hab. Kazimierz Karolczak

Grafika udostępniona przez studentów

„Commentarii Academici”

Dwumiesięcznik Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
nr 14 maj–czerwiec 2020

Czasopismo dostępne na stronie:
www.up.krakow.pl/universytet/commentarii-academici
ISSN 2545-1510

Zespół redakcyjny:

Redaktor naczelny: **Monika Wąs**

Konsultant merytoryczny: **Dorota Rojek-Koryzna**

Korekta: **Barbara Turek, IMAGINI**

Adres redakcji: UP, p. 135, ul. Podchorążych 2,
30-084 Kraków, tel. 12 662 60 13

czasopismo@up.krakow.pl

Opracowanie graficzne:

Jacek Łucki, Grafit Studio

Druk: Poligrafia Uniwersytetu Pedagogicznego

Kolportaż: redakcja

Zdjęcia na okładce: Budynek UP (fot. Grzegorz Wajda/wajdafoto); katalog papierowy w Bibliotece Głównej UP (fot. Grzegorz Wajda/wajdafoto); Dzień Jakości Kształcenia w Instytucie Informatyki UP (fot. Marcelina Woźniowska); naszywki na mundury uczestników ogólnopolskiej operacji przeciwwirusowej „Odporna Wiosna” zorganizowanej przez Wojska Obrony Terytorialnej (fotografia udostępniona przez dr. hab. Przemysław Wywiata)

Rektor Uniwersytetu Pedagogicznego
im. Komisji Edukacji Narodowej
prof. dr hab. Kazimierz Karolczak
(fot. Grzegorz Wajda/wajdafoto)

Szanowni Państwo,

11 maja br. obchodziliśmy siedemdziesiątą czwartą rocznicę powstania naszej uczelni. W 1946 roku powołano Wyższą Szkołę Pedagogiczną, przekształconą później w akademię, a obecnie w Uniwersytet Pedagogiczny imienia Komisji Edukacji Narodowej. Korzystamy z najlepszych tradycji i wzorów, pielęgnujemy historię, ale patrzymy w przyszłość i chętnie stosujemy nowe rozwiązania oraz technologie. W dniu Święta Uczelni nie mogliśmy spotkać się osobiście i – jak co roku – cieszyć się wspólnie z naszych sukcesów, zrealizowanych celów, wykonanych projektów. W tym roku życzenia zdrowa i pomyślności złożyłem Państwu online.

Okres nauki i pracy zdalnej przyniósł wiele ciekawych i kreatywnych rozwiązań. Wykonywanie obowiązków z domu bywa trudniejsze, wymaga większej motywacji i przyzwyczajenia się do pracy z nowymi programami. Na stronach tego wydania „Commentarii Academici” możecie Państwo przeczytać między innymi o Wirtualnym Dniu Otwartym, wykładach online prowadzonych przez naszych pracowników, pracy w bibliotece, nauczaniu zdalnym czy działaniach podejmowanych przez studentów i pracowników Instytutu Nauk o Bezpieczeństwie dbających o zdrowie nie tylko naszej społeczności, ale i medyków. Warto zajrzeć do działu poświęconego pracownikom – tam, jak zawsze, można znaleźć informacje o sukcesach. Składam gratulacje wszystkim zwycięzcom i osobom wyróżnionym w konkursach naukowych oraz artystycznych.

Dziękuję autorom za przygotowanie artykułów, które mogą okazać się ciekawe i inspirujące dla społeczności akademickiej, a także dla kandydatów na studia. Życzę Państwu dużo zdrowia i tego, by nie dotknęły nas problemy związane z koronawirusem.

DZIEŃ OTWARTY

w wirtualnym świecie

Justyna Staniszevska, Biuro Promocji UP

Pierwsze wiosenne dni zawsze zwiastowały nam nadchodzący Dzień Otwarty Uniwersytetu Pedagogicznego, który należał do najistotniejszych wydarzeń na naszej uczelni. W tym roku podjęliśmy decyzję o odwołaniu wydarzenia ze względu na sytuację, w jakiej znalazł się świat. Najważniejsze stało się dla nas zdrowie i bezpieczeństwo wszystkich uczestników. Nie chcieliśmy nikogo narażać, dlatego z przykrością odwołaliśmy spotkanie na żywo z kandydatami. Jednak tak łatwo nie poddaliśmy się w staraniach o naszych kandydatów i zdecydowaliśmy się na otwarcie naszych drzwi, ale tym razem w świecie mediów społecznościowych.

21 kwietnia 2020 roku odbył się Wirtualny Dzień Otwarty na oficjalnym profilu UP na Facebooku. Dzięki współpracy z instytucjami i jednostkami UP udało się przekazać wszystkie informacje i stworzyć przyjazną atmosferę. Wydarzenie zostało oficjalnie rozpoczęte przez Prorektora ds. Rozwoju dr. hab. Roberta Stawarza, prof. UP. Po jego wypowiedzi uczestnicy mieli okazję zapoznać się z ofertą edukacyjną naszej uczelni oraz w szybki sposób skontaktować się ze studentami i pracownikami instytutów, którzy byli do ich dyspozycji przez cały czas trwania spotkania. Największym zainteresowaniem cieszyły się rozmowy na *live chacie*, w których brało udział ponad 200 osób jednocześnie. Kierownik Biura Rekrutacji Rafał Birgiel chętnie opowiedział zebranym o tym, jak przebiega proces rekrutacji i odpowiedział na wiele pytań. Chwilę później głos na żywo zabrała Kamila Kowalczyk, Przewodnicząca Samorządu Studentów, która przybliżyła wszystkim, jak starać się o miejsce w domu studenckim, gdzie złożyć podanie o pomoc materialną oraz jak zaangażować się w działalność studencką. Udało nam się zorganizować także konkurs. Uczestnicy pokazali w ten sposób, że są z nami podczas wydarzenia i cały czas je śledzą przed monitorami komputerów. Oprócz zainteresowanych maturzystów w wydarzeniu brali udział również studenci, pracownicy, a także absolwenci.

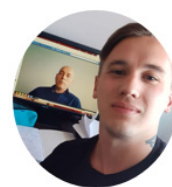
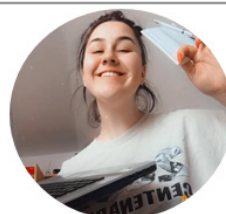
Przekonaliśmy się, że mimo wielu przeciwności, warto było zorganizować takie wydarzenie. Wierzymy, że wielu spośród młodych ludzi uczestniczących w spotkaniu dołączy do grona naszych studentów i w niedalekiej przyszłości będziemy mogli spotkać się z nimi w murach naszego uniwersytetu – gotowi do działania, ale przede wszystkim zdrowi i bezpieczni!

Grafiki udostępnione przez Biuro Promocji UP

WIRTUALNY
DZIEŃ OTWARTY
UNIwersytetu PEDAGOGICZNEGO
W KRAKOWIE

21 KWIEŚNIA 2020
GODZINA 16.00–18.00
[FACEBOOK.COM/UNIVERSYTET.PEDAGOGICZNY](https://www.facebook.com/universytet.pedagogiczny)

DZIĘKUJEMY,
ŻE BYLIŚCIE
Z NAMI!

DZIAŁAMY

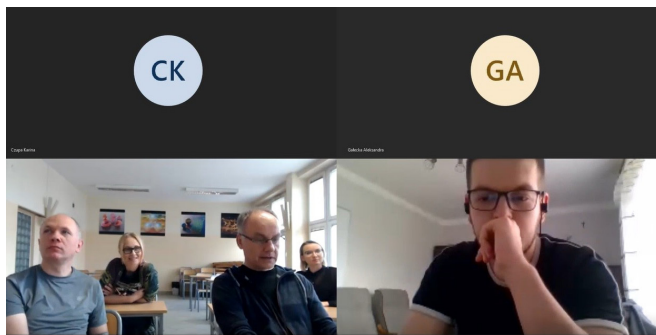
online

Opracowanie: Monika Wąs

Aktywność wielu osób przeniosła się obecnie do świata wirtualnego. Firmy działają w systemie pracy zdalnej, takie wyzwanie musiały podjąć również uniwersytety. Dzięki zaangażowaniu i kreatywności pracowników i studentów na Uniwersytecie Pedagogicznym powstały ciekawe inicjatywy, a bieżące obowiązki realizuje się w oparciu o najnowsze rozwiązania technologiczne.

Jeden z kursów prowadzonych dla studentów bioinformatyki w Instytucie Biologii „Programy do analizy danych biologicznych” przeszedł metamorfozę z formy w pełni stacjonarnej na formę zdalną. Kurs rozpoczął się na początku semestru stacjonarnie. Studenci spotykali się z prowadzącym w pracowni komputerowej i zgłębiali podstawy analiz statystycznych i analiz typu BI z wykorzystaniem różnorodnego oprogramowania (Microsoft Excel, Microsoft Power BI, Microsoft Access, StatSoft Statistica i R Studio). W momencie gdy zajęcia stacjonarne na uczelni zostały zawieszone, aktywność przeniesiono na platformę Microsoft Teams, która świetnie sprawdziła się w tym zadaniu. Prowadzący po krótkim wstępie teoretycznym pokazywał, jak wykonywać konkretne analizy w programach (strumieniując okna wybranych aplikacji), a studenci próbowali własnych sił w swoich domach. W związku z tym, że wszystko odbywało się synchronicznie, studenci dopytywali o szczegóły i zgłaszali ewentualne problemy, na jakie natrafiali. Niektórzy z nich pracowali na dwóch komputerach lub monitorach, żeby było wygodniej – w końcu to studenci bioinformatyki. Równocześnie z aktywnością na platformie MS Teams powstał kurs na naszej platformie Moodle, który wspierał studentów materiałami, był miejscem asynchronicznej

Uważam, że zdalna edukacja z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi ma zarówno mocne, jak i słabe punkty. Największym jest brak możliwości bezpośredniego kontaktu ze studentami, budowania z nimi relacji w sposób bezpośredni – *face to face*. Ponadto utrudnienia pojawiają się w sferze technicznej – mianowicie nie ma możliwości zobaczenia wszystkich uczestników zajęć – np. używanie kamerek przez ok. 180 osób na moim wykładzie, który prowadziłam dla studentów 9 kierunków specjalności nauczycielskiej, powodował duże obciążenie MS Teams i zakłócenia w przekazie obrazu i dźwięku. W przypadku grup ćwiczeniowych szansa na dobry dźwięk i obraz była większa i to zapewniało mi, jako osobie prowadzącej, większy komfort pracy (widziałam/słyszałam różne reakcje, zachowania studentów podczas zajęć). Jeśli chodzi o mocne strony edukacji w formie zdalnej, przede wszystkim zaliczam do nich to, że dzięki wykorzystywanym narzędziom można mieć kontakt wirtualnie-bezpośredni ze studentami mimo izolacji. Z mojego punktu widzenia dobre jest też to, że zajęcia prowadzone w czasie rzeczywistym sprzyjają uczestniczeniu w nich niemalże 100% studentów. Studenci angażowali się zarówno podczas wykładu, jak i ćwiczeń w dyskusję, jeśli nie działały mikrofony – pisali na czacie. Zauważyłam, że nie bali się również zadawać pytań, wyrażać swoich

Spotkanie online zorganizowane przez Instytut Matematyki UP

Zdalne nauczanie

Nie ulega wątpliwości, że to niełatwe zadanie – wymaga kreatywności i podnoszenia kompetencji związanych z obsługą platform komunikacyjnych. Wykładowcy z Uniwersytetu Pedagogicznego mają już doświadczenie w nauczaniu studentów przy użyciu internetowych komunikatorów. Jakie plusy i jakie minusy dostrzegli?

komunikacji, a na końcu sprawdził wiedzę i umiejętności studentów. Na chwilę obecną kurs mógłby w 100% odbyć się na nowo w formie zdalnej i prawdopodobnie po powrocie sytuacji do normalności spora porcja tych zajęć w kolejnych edycjach będzie się odbywała właśnie za pomocą e-learningu. Doświadczenia prowadzącego i studentów pokazały, że w takich zajęciach jest to bardzo wygodne i usprawnia pracę, więc szkoda nie wykorzystywać zdobytych umiejętności i praktyki. Z punktu widzenia prowadzącego w takim nauczaniu rzeczywiście bardzo dobrze sprawdza się praca z dodatkowym monitorem, zewnętrzną kamerą internetową, a już na pewno z zewnętrznym mikrofonem (zewnętrznym, czyli niewbudowanym w laptopa). Nie bez znaczenia jest też szybkość łącza internetowego, więc warto sprawdzić wcześniej, czy to, które mamy założone, jest wystarczające dobre. Nauczanie zdalne i przygotowanie do takich zajęć prawdopodobnie zajmą nam za pierwszym razem o wiele więcej czasu niż rutynowe przygotowanie do znanych nam zajęć stacjonarnych. Raz jednak przygotowane zajęcia zdalne będą wymagały już tylko aktualizacji i prawdopodobnie w dłuższej skali czasowej będą mniej czasochłonne niż kurs w pełni stacjonarny.

dr hab. Łukasz Binkowski, prof. UP

opinii czy też prosić o konsultacje indywidualne po zajęciach, nie tylko w czasie dyżurów, ale również poza – środowisko wirtualne być może dodało im odwagi do naukowego rozwoju, tym bardziej, że w wirtualnej przestrzeni edukacyjnej nie byli osobami anonimowymi. Mocną stroną jest również to, że narzędzia (np. MS Teams) pozwalają gromadzić materiały z wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, zamieszczać artykuły naukowe, książki w jednym miejscu z możliwością dostępu dla każdego uczestnika zajęć. Studenci mogą sięgać do materiałów w dowolnej chwili, a układ treści i kolejność ich publikowania pozwala na usystematyzowanie wiedzy, przyswojenie jej jako logicznej całości. Natomiast zamieszczane przez studentów prace, wykonywane w trakcie zajęć lub po ich zakończeniu, są nie tylko efektem i potwierdzeniem ich zaangażowania w studia, ale również źródłem informacji zwrotnej o ich rozwoju, poczynionych postępach czy też obszarach wymagających wzmocnienia. Mimo mocnych stron zdalnej edukacji nic nie zastąpi osobistego kontaktu z drugim człowiekiem i czerpania radości z wzajemnego budowania relacji, motywowania do rozwoju i poczucia satysfakcji z postępu, możliwego do zaobserwowania w rzeczywistej przestrzeni społeczno-edukacyjnej.

dr hab. Joanna Łukasik, prof. UP

Moje doświadczenia z pracy online są bardzo pozytywne, choć przyznam, że początki były trudne. Właściwie z dnia na dzień zostaliśmy postawieni przed faktem zamiany edukacji w przestrzeni rzeczywistej na edukację w przestrzeni wirtualnej. Co się zatem zmieniło? Zmieniło się środowisko komunikacji. Tym, co postrzegam jako minus nauczania online, są na pewno ograniczenia związane z budowaniem relacji ze studentami. Kolejnym ograniczeniem jest to, że studenci podczas zajęć nie włączali kamer i tak naprawdę nie wiem, jak reagowali na to, co mówię. Brakowało mi informacji zwrotnej w postaci niewerbalnych sygnałów. Duże ograniczenia miały też aplikacje, z których korzystaliśmy. Czasami studenci nawet nie byli w stanie włączyć kamery, bo powodowało to przeciążenie łącza po ich stronie (przepustowość łącza uniemożliwiała im płynną pracę). Ja sama musiałam przearanżować się w domu, żeby uniknąć wszelkich problemów technicznych i móc pracować z włączoną kamerą. Największym minusem zaistniałej sytuacji były zamknięte biblioteki i brak digitalizacji wszystkich materiałów będących ich zasobami. Na szczęście nasza Biblioteka wyszła naprzeciw naszym potrzebom. Jednak posiadanie zdigitalizowanych materiałów na pewno ułatwiłoby nam pracę. Poza tymi

W tym semestrze prowadziłam kursy składające się z wykładów i ćwiczeń. Na szczęście miałam małe grupy pozwalające na indywidualne podejście. Zajęcia zdalne rozpoczęłam od razu po zamknięciu uczelni – zaczęłam od stworzenia grup na Facebooku, co umożliwiło mi szybką komunikację ze studentami. Materiały do zajęć były wysłane na początku semestru, nie było więc problemu z dostępnością tekstów. Początkowo nagrywałam wykłady i przysyłałam je wraz z prezentacją. Jednak kiedy „rozpracowałam” MS Teams, zajęcia odbywały się w czasie rzeczywistym z wizją i dźwiękiem. Dodatkowo za zgodą uczestników były nagrywane i udostępniane w aplikacji, tak aby można było wrócić do wykładu, odsłuchać lub spojrzeć raz jeszcze na prezentację. Kiedy nagrywałam wykład, zajmowało mi to dużo więcej czasu; musiałam odsłuchać i poddać nagranie obróbce. Zajęcia na MS Teams wyeliminowały ten problem, choć przyznaję, że przygotowanie do zajęć online jest trochę dłuższe niż do zajęć tradycyjnych – kontaktowych, prezentacje muszą być bardziej szczegółowe i rozbudowane. Poza tym dość dziwnie mówi się do ekranu, a nie do żywych ludzi. Ze studentami nie miałam żadnego problemu – uczestniczyli w zajęciach, wykonywali terminowo wszystkie zadane prace. Mam nawet wrażenie, że uczyli się pilniej niż przy zajęciach kontaktowych. Na MS Teams korzystałam z możliwości zakładania zespołów, połączeń

W sytuacji pandemii kluczowa dla funkcjonowania zawodowego w wielu miejscach okazała się praca zdalna. Zmiana pracy stacjonarnej na zdalną nie należy do łatwych zadań, jeśli przyzwyczajeni jesteśmy do regularnego kontaktu z innymi, pracownikami czy studentami. Dla mnie bardzo ważna okazała się komunikacja na początku izolacji. Patrząc z perspektywy młodego nauczyciela akademickiego, jestem zadowolona z płynnego i dostosowanego do okoliczności przepływu informacji między pracownikami a władzami uczelni, dotyczących decyzji związanych z poszczególnymi terminami i przedłużaniem organizacji pracy na odległość. Co do realizacji zajęć dydaktycznych w trybie zdalnym, początkowo pozostawiono nam jako pracownikom dydaktycznym dość dużą dowolność (np. kontakt mailowy i przysyłanie studentom materiałów lub zajęcia online za pomocą platform komunikacyjnych, np. Skype, Moodle czy MS Teams). Następnie sugerowano kontakt w czasie rzeczywistym. Ważne było monitorowanie pracy dydaktycznej i obowiązków raportowania stanu realizacji zajęć Dyrektorem Instytutu ds. dydaktycznych. Myślę, że to było dobre rozwiązanie. Narzucało pewną konieczność pracy systematycznej, dzięki czemu zadania zawodowe w domu można było relatywnie dobrze zorganizować.

małymi niedogodnościami doświadczenia związane z prowadzeniem zajęć w przestrzeni wirtualnej są pozytywne. Miałam fantastycznych studentów, którzy szybko przystosowali się do zajęć online i brali w nich aktywny udział, czyli dyskutowali i angażowali się w ćwiczenia. Jako plus zaistniałej sytuacji dostrzegam również możliwość prowadzenia konsultacji w ramach dyżurów dla studentów. Przestrzeń wirtualna daje możliwość rozmowy indywidualnej. Na uczelni, niestety, czasami nie ma warunków na indywidualne rozmowy, ponieważ wykładowcy dyżurują w pokojach, w których znajduje się kilka osób. Z perspektywy czasu mogę stwierdzić, że nauczanie online, pomimo tego, że ma swoje zalety, na pewno nie zastąpi nauczania w sali lekcyjnej, dlatego też marzę już o powrocie na uczelnię. Technologia robi bardzo szybkie postępy, nie zastąpi jednak rozmowy z drugim człowiekiem w przestrzeni rzeczywistej. I, prawdę mówiąc, może my nie byliśmy przygotowani na szybkie przeniesienie się do wirtualnej przestrzeni, ale technologia i systemy wykorzystywane w edukacji również nie były przygotowane na przyjęcie w jednej chwili tak wielu użytkowników.

dr Katarzyna Jagielska

wideo, udostępniania pulpitu, nagrywania wykładu, udostępniania go, z testów samosprawdzających, z ankiet, zadań. Szkolenie online było bardzo pomocne, choć większości funkcji nauczyłam się sama na podstawie instrukcji i konsultacji ze znajomymi z UP. Jako narzędzie do nauczania zdalnego MS Teams sprawdza się najlepiej, gdy chodzi o prowadzenie wykładu, sprawdzanie wiedzy oraz konsultacje indywidualne. Problematiczne są ćwiczenia – trzeba zabierać głos po kolei, brak relacji twarzą w twarz sprawia, że możliwość dyskusji i dialogu między studentami jest zdecydowanie ograniczona. Są też kwestie techniczne: czasem połączenie trzeszczało, obraz był kiepski, a rano cały Internet zwalniał (przynajmniej u mnie – zakładałam, że to wina e-szkół, jak i uczniów „okupujących” łącza). Nauczanie zdalne ma swoje zalety: można je prowadzić z dowolnego miejsca, o dowolnym czasie, treści można szybko i łatwo przekazywać dużej grupie odbiorców. Wadą jest brak relacji międzyludzkich, dyskusji wewnątrz grupy, a także wyrabianie takich umiejętności, jak np. słuchanie w skupieniu przez 1,5 godziny. Przy wykładzie kontaktowym nie jest to problemem, przy słuchaniu kogoś „przez komputer” jest nużące na dłuższą metę. Zaletą zajęć kontaktowych jest też możliwość spontanicznego dialogu i dostosowywania przekazu do grupy.

dr Dominika Sozańska

Prawdę mówiąc, na początku nie byłam zachwycona całą sytuacją. Prowadzone przeze mnie zajęcia mają w zwyczajnych warunkach charakter typowo warsztatowy – ważna jest praca w grupie, w bezpośrednim kontakcie. Tradycyjne warsztaty w wirtualnej rzeczywistości nie są możliwe. Rozpoczęłam więc od przysyłania studentom zadań do wykonania oraz prezentacji dotyczących różnych zagadnień. Starłam się pozostawać z nimi w stałym kontakcie mailowym, wyznaczyłam dyżur online. Byłam przekonana, że taka forma będzie wygodna dla studentów – nie będą ograniczeni terminem, w którym spotykają się ze mną online, a zadania będą mogli wykonywać w dogodnym dla siebie czasie. Po miesiącu dokonałam ewaluacji takiej formy zajęć za pomocą ankiety skierowanej do studentów. Co mnie bardzo zaskoczyło, studenci sugerowali zajęcia w czasie rzeczywistym. Zdecydowałam się więc prowadzić je na platformie komunikacyjnej, co – nie ukrywam – było dla mnie na początku stresujące, wszak to w pewnym sensie zaproszenie obcych ludzi do własnego domu. Nietatwy okazał się również wybór platformy komunikacyjnej. W jednej z grup próbowaliśmy korzystać z MS Teams, jednak po różnych trudnościach, za zgodą Dyrektora Instytutu ds. dydaktycznych, ostatecznie zdecydowaliśmy się

na Skype. W innych przypadkach MS Teams okazał się użyteczną platformą. Można powiedzieć, że zajęcia odbywały się „jak zwykle”, chociaż bardziej przypominały wykład i pogadankę czy wręcz „interaktywne słuchowisko” niż ćwiczenia i warsztaty.

Warto zaznaczyć, że podczas zajęć w przestrzeni wirtualnej studenci mieli potrzebę dzielenia się tym, co myślą i przeżywają w kontekście pandemii, a także swoimi pomysłami dotyczącymi radzenia sobie ze stresem i niepewnością oraz pracy nad relacjami interpersonalnymi i umiejętnościami społecznymi. Ich obserwacje i chęć rozwijania u siebie i innych kompetencji społecznych są niezwykle

cenne i zasługują na uwagę. Mile zaskoczyła mnie responsywność studentów i gotowość do pomocy w razie kłopotów z platformą. Bardzo entuzjastycznie do zajęć zdalnych była nastawiona grupa studentów programu Erasmus, którzy wykazali się dużą chęcią działania, dobrą energią i zaangażowaniem w ćwiczenia. Uważam, że praca zdalna na uczelni mimo różnego typu trudności jest możliwa i może być satysfakcjonująca, choć nigdy nie zastąpi rzeczywistego kontaktu i bezpośrednich relacji między ludźmi w szeroko rozumianym środowisku akademickim.

Paulina Koperna

Wydarzenia online

W związku z pandemią musieliśmy odwołać wiele ciekawych spotkań – konferencji, seminariów naukowych, warsztatów. Część z nich przeniosła się do sieci. Dzień Otwarty nie mógł odbyć się na żywo, ale kandydaci spotkali się z przedstawicielami władz UP, instytutów, rekrutacji, samorządu i Biura Spraw Studenckich na oficjalnym profilu UP na Facebooku¹.

Psychologowie zaprosili na konferencję „Focus on Autism” w sieci, geografowie zorganizowali cykl wykładów dla uczniów przygotowujących się do matury², a Instytut Prawa, Administracji i Ekonomii przygotował konferencję „Dyskryminacja dziecka dyskryminacją na całe życie”. W czerwcu odbyła się również konferencja online dotycząca architektury informacji jako dyscypliny akademickiej. To już drugie spotkanie z cyklu AIDA. W tym roku naukowcy poruszyli kilka kluczowych obszarów tematycznych dotyczących architektury informacji. Skoncentrowali się między innymi na aktualnych kwestiach, takich jak: kłopoty architekta informacji z terminologią, koncepcja badań interdyscyplinarnych, narzędzia używane przez projektanta produktów cyfrowych, książka cyfrowa jako nowe narzędzie dydaktyczne. Z perspektywy szkolnictwa wyższego wyjątkowo istotny był temat wykorzystania architektury informacji na stronach internetowych bibliotek uczelnianych. Centrum Dokumentacji Zsytek, Wypędeń i Przesiedleń UP zaprosiło do wystąpienia wykładu Kamila Kartasińskiego, autora książki „Odszukaj dziadka w...”, która jest poradnikiem genealogicznym. Dr hab. Stefan Bielański, prof. UP, z Zespołu Badawczego „Italian Studies” przy Instytucie Politologii UP, uczestniczył w obradach międzynarodowego seminarium online na temat „Wolność i własność prywatna”, którego organizatorem był mec. Sandro Scoppa (Confedilizia Catanzaro, Włochy).

Część wykładowców prowadziła również prelekcje tematyczne, np. dr hab. Marcin Urbaniak z Instytutu Filozofii i Socjologii opowiedział „Czego powinniśmy się bać? Raport z katastrofy cywilizacyjnej”, a dr Konrad Meus z Instytutu Historii i Archiwistyki UP mówił o historii Wadowic. Dr hab. Agnieszka Chłosta-Sikorska z Instytutu Historii i Archiwistyki UP uczestniczyła w debacie online „Perspektywy krakowskiego samorządu? W 30. rocznicę wolnych wyborów samorządowych” zorganizowanej przez Muzeum Krakowa. Dr Marta Czyżewska zrealizowała warsztat „Zaplanuj swój biznes oparty na pasji” dla młodzieży Liceum Ogólnokształcącego im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Staszowie.

Warto zaznaczyć, że odbyło się także seminarium eksperckie online „Polskie uczelnie wyższe na rzecz odpowiedzialnej konsumpcji. Zrównoważone zamówienia publiczne jako element społecznej odpowiedzialności uniwersytetów”. Zostało ono zorganizowane przez Instytut Wydawniczy „Książka i Prasa” we współpracy z Instytutem Globalnej Odpowiedzialności (IGO) i „Le Monde Diplomatique edycja polska” wraz ze współorganizatora-

Od lewej: Paweł Ostachowski (najszybszy wykładowca zdalny IPAiE), dr Ariel Mucha (najbardziej merytoryczny wykładowca zdalny IPAiE), dr Małgorzata Kmak (najbardziej pomocny wykładowca zdalny IPAiE)

mi – Polskim Instytutem Praw Człowieka i Biznesu oraz Uniwersytetem Pedagogicznym w Krakowie, Electronics Watch i partnerami – Studenckim Kołem Naukowym Ekonomii Politycznej SGH oraz Kołem Naukowym Instytutu Politologii UP. Matematycy zorganizowali spotkanie „Pytania i odpowiedzi”, podczas którego rozwiali chyba wszystkie wątpliwości dotyczące egzaminów i nauczania zdalnego, bo niedługo później przeprowadzali już obrony licencjackie w trybie zdalnym, które zakończyły się pomyślnie. Wykładowcy kierunku *Digital Design* przygotowali dzień otwarty i wirtualne konsultacje dla kandydatów. Podobną propozycję złożyli tegorocznym maturzystom pracownicy naukowo-dydaktyczni kierunków *sztuka i media* oraz *sztuka współczesna* – studia magisterskie. Instytut Politologii przygotował dzień otwarty dla kandydatów, a członkowie Koła Naukowego Studentów Instytutu Politologii rozmowy z cyklu „CoVidać? Co Słyszać?”. Moderatorami byli doktoranci i studenci, a gośćmi znani i cenieni dziennikarze (m.in. Agnieszka Lichnerowicz, Dariusz Rosiak, Edwin Bendyk) oraz dyplomata, były konsul RP w Kabulu Marcin Krzyżanowski. Studenci IHiA zapraszali na cykliczne spotkania na platformie Microsoft Teams. Dzięki rozmowom z ciekawymi gośćmi przybliżali zagadnienia związane z historią, archiwistyką czy turystyką historyczną. Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych wspierało osoby w kryzysie, co w trakcie pandemii było potrzebne bardziej niż kiedykolwiek. Zorganizowano między innymi spotkania online na Facebooku, które cieszyły się bardzo dużą popularnością wśród młodych osób.

Pracownicy Centrum Sportu i Rekreacji dbali o to, aby każdy, kto chce, mógł uczestniczyć w zumbie czy pilatesie bez wychodzenia z domu.

¹ Informację o wydarzeniu przygotowała Justyna Staniszevska z Biura Promocji UP.

² Dokładne opisy wydarzeń można znaleźć w innych artykułach zamieszczonych w tym wydaniu „Commentarii Academici”.

To jeszcze nie wszystko

Na facebookowych profilach instytutów pojawiały się informacje o bieżącym funkcjonowaniu uczelni. Często polecano dodatkowe materiały. Wystarczy zajrzeć na profile Instytutu Historii i Archiwistyki, kierunków artystycznych (*sztuka i media, sztuka współczesna – studia magisterskie, Digital Design*) czy Instytutu Spraw Społecznych UP. Polecano wirtualne spacery po najlepszych muzeach świata, zachęcano do zapoznawania się z materiałami dydaktycznymi, prezentowano mapy myśli studentów, publikacje naukowe, które warto przeczytać. Na profilu FB Instytutu Biologii UP, jak zawsze, można było znaleźć mnóstwo ciekawostek dotyczących tej dyscypliny nauki.

Biblioteka Główna UP nie pozostawiła swoich czytelników bez lektur i materiałów potrzebnych do pisania prac licencjackich i magisterskich. Skanowano potrzebne treści, przypomniano o możliwości korzystania z elektronicznych zasobów i udzielano telefonicznych porad bibliograficznych, a w czerwcu można już było wypożyczyć książki przy zachowaniu reżimu sanitarnego.

Akademickie Biuro Karier UP, jak zawsze, a w ostatnim czasie może nawet bardziej, zachęcało, motywowało i inspirowało do nauki, pracy, kreatywności, znalezienia swojej ścieżki kariery i rozwoju osobistego. Doradczynie zawodowe spotykały się ze studentami podczas wirtualnych konsultacji, a chętnych nie brakowało³.

Instytut Prawa, Administracji i Ekonomii zorganizował konkurs na najlepszego wykładowcę zdalnego, a zwycięzców można zobaczyć na załączonej grafice. Dyrekcja IPAiE zleciła także raport z pracy zdalnej wykładowców, których ocenili studenci. Nie brakowało pozytywnych opinii. Powstał nawet film „Tęsknię za Tobą, studentie”, który zrobił furorę na profilu FB IPAiE.

Centrum Dokumentacji Zsytek, Wypędzeń i Przesiedleń Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie przygotowało krótki materiał filmowy przedstawiający działania prowadzone w trakcie dziesięciu lat przez zespół pracowników i wolontariuszy, koordynowany przez dr. hab. Huberta Chudzio, prof. UP, Dyrektora CDZWIP.

W Instytucie Filozofii i Socjologii powstało Laboratorium Socjologiczne COVID-19, które przygotowało i opublikowało kilka cie-

³ Warto zajrzeć do materiału Patrycji Pancerz, który został opublikowany w tym wydaniu „Commentarii Academici”.

kawych raportów dotyczących pandemii⁴. Materiały są dostępne online na stronie IFiS.

Okazało się, że studenci z Instytutu Filologii Polskiej UP otrzymują propozycje odbywania zdalnych praktyk. W przyszłości niektórzy z nich na pewno znajdą pracę jako specjaliści od social mediów, a zatem to idealna okazja, aby mogli sprawdzić swoje umiejętności i nabyć kolejne. Pojawił się również wyjątkowo ciekawy i inspirujący projekt studentów z Instytutu Informacji Naukowej – „UPoluj Kulturę: Na Zdrowie”, w którym pokazywali pomysły na spędzanie czasu w domu⁵.

Studentki z Instytutu Pedagogiki Przedszkolnej i Szkolnej UP w ramach zaliczenia przedmiotu „Środki ekspresji i percepcji muzycznej” postanowiły napisać, skomponować i nagrać własną piosenkę dla najmłodszych odbiorców (<https://www.youtube.com/watch?v=uljYTrb2NHE>).

Instytut Nauk o Bezpieczeństwie⁶ działał również offline – studenci zaangażowali się między innymi w produkcję przytłbic, tak potrzebnych służbom medycznym, o czym informowali w swoich mediach społecznościowych.

W grupach na oficjalnym profilu FB UP pojawiały się liczne pytania od kandydatów, studenci tworzyli ankiety online potrzebne do zebrania danych do prac licencjackich i magisterskich, a w grupie UP: *talent, nauka, innowacje* pojawiły się liczne elektroniczne wersje artykułów naszych pracowników naukowych.

Nie sposób opisać wszystkich wydarzeń i inicjatyw podejmowanych przez pracowników naukowych i administracyjnych, doktorantów i studentów UP. Warto obserwować te profile FB i strony instytutów oraz jednostek UP, które są związane z naszymi zainteresowaniami. Polecam wszystkie, na pewno każdy z Państwa znajdzie ciekawe treści.

Grafiki udostępnione przez Instytut Matematyki UP oraz Instytut Prawa, Administracji i Ekonomii UP

⁴ Więcej informacji na ten temat można znaleźć w tekście przygotowanym przez dr. hab. Piotra Długosza, prof. UP.

⁵ Informacja o projekcie znajduje się w materiale zamieszczonym obok spisu treści.

⁶ Więcej informacji o działaniach można przeczytać w tekście dr. hab. Przemysława Wywiata.

Studenci INoB w walce z COVID-19

Dr hab. Przemysław Wywiat, Instytut Nauk o Bezpieczeństwie UP

Wśród osób, które w ostatnich tygodniach stanęły na pierwszej linii walki z pandemią COVID-19, znaleźli się m.in. pracownicy, absolwenci i studenci Instytutu Nauk o Bezpieczeństwie. Niektórzy wykonują zadania w ramach swojej pracy i służby, inni zgłosili się jako wolontariusze.

„Cały czas na służbie, działamy wspólnie, abyś Ty mógł czuć się bezpiecznie” – pod takim hasłem kilka lat temu organizowaliśmy stanowisko promujące nasz Instytut podczas Dnia Otwartego UP. To hasło nie było tak bardzo aktualne jak teraz. Na pierwszej linii frontu możemy spotkać naszych studentów oraz absolwentów, wśród nich są również medycy. Kilkunastu ratowników i ratowniczek

medycznych każdego dnia wychodzi z domu, nie wiedząc, czy wróci po dyżurze do swoich najbliższych, czy trafi na jakiś czas do izolatorium lub na przymusową kwarantannę. Gdzie można ich spotkać? W zespołach ratownictwa medycznego, szpitalnych oddziałach ratunkowych czy zespołach szybkiego reagowania. Często są nie do poznania, ubrani w rozbudowane środki ochrony indywidualnej, ale zawsze są gotowi nieść pomoc tam, gdzie ich najbardziej potrzebują – mówi mgr Andrzej Ziarko, ratownik medyczny, asystent w Instytucie Nauk o Bezpieczeństwie.

Kolejni jako żołnierze zawodowi oraz żołnierze pełniący terytorialną służbę wojskową działają w szeregach 11 Małopolskiej Brygady Obrony Terytorialnej. Część z nich współpracowała z Policją, wchodząc w skład patroli prewencyjnych i pomagając w monitoringu kwarantanny, oraz Strażą Graniczną, zabezpieczając granicę

państwową. Inni pomagali samorządom, domom pomocy społecznej, osobom potrzebującym i kombatantom. Zgłosiłam się do akcji, ponieważ jestem żołnierzem i pragnę nieść pomoc, szczególnie w takich ciężkich czasach – mówi st. szer. Magdalena Bereta. – Było to również dla mnie, jako studentki Bezpieczeństwa Narodowego, bardzo ciekawe doświadczenie, gdyż poznałam od środka działalność wojska i policji w działaniach antykrzysowych.

Grupa naszych studentów-wolontariuszy przystąpiła również – przy wsparciu finansowym i logistycznym ze strony naszej uczelni – do produkcji przyłbic ochronnych. Dzięki nim tysiące przyłbic trafiły do szpitali w Krakowie i Starachowicach, laboratoriów diagnostycznych, domu pomocy społecznej, wojska. Patrząc na to, co się dzieje, chciałam zaangażować się w pomoc innym ludziom. Nie jestem z wykształcenia medykiem, więc nie mogę bezpośrednio ratować życia ludzkiego, stąd pomysł na przyłbicę – opowiada o swoim pomysśle Agata Ladyca, inicjatorka i koordynatorka akcji, studentka II roku studiów drugiego stopnia bezpieczeństwo państwa – W prosty sposób można pomóc tym, którzy na co dzień najbardziej się narażają. Chcemy, aby to, co robimy, było małą skromną cegiełką w walce z COVID-19, a także pragniemy inspirować nasze środowisko do wsparcia i pomocy innym.

Wielu naszych studentów działa także w szeregach Policji, wojsk operacyjnych (w tym 6 Brygadzie Powietrnodesantowej), Ochotniczych Straży Pożarnych oraz innych służb i instytucji aktywnych w czasie epidemii.

Dziękujemy Wam za Waszą służbę!

Fotografie udostępnione przez INoB UP

PRACA ZDALNA w bibliotece

Karolina Młynarczyk, Ewa Tłuczek, Biblioteka Nauk o Polityce, Prawie i Administracji UP

Wielu osobom praca w bibliotece kojarzy się jedynie z wypożyczaniem książek, a co za tym idzie... ciszą, spokojem, a może wręcz nudą. Na nasze szczęście rzeczywistość jest nieco inna! Na szczęście – bo gdyby było inaczej, wiele osób nie wytrzymałoby tej nudy. Na pewno żadna z nas. Praca na co dzień w Bibliotece Nauk o Polityce, Prawie i Administracji to kontakt z setkami studentów różnych kierunków (m.in. *politologia, prawo, administracja, stosunki międzynarodowe, ekonomia społeczna, bezpieczeństwo*). BNoP-PIA nie jest biblioteką w pełni skomputeryzowaną, tzn. wszystkie nasze książki znajdują się w katalogu komputerowym, lecz niestety do tej pory nie ma możliwości zamówienia ich poprzez system (mielśmy uruchomić tę możliwość od marca 2020 roku). W pewien sposób praca w takim systemie wymusza na nas – bibliotekarkach – o wiele większą znajomość księgozbioru niż w bibliotekach skomputeryzowanych. Studenci często korzystają z naszej wiedzy i raczej się nie zawodzą (ale tu musieliby się wypowiedzieć zainteresowani). Pewnie wiele osób myśli, że praca zdalna bibliotekarza to fikcja, że to niemożliwe, bo przecież jak można wypożyczać książki, nie mając kontaktu z czytelnikiem – zatem postaramy się zmienić to stereotypowe myślenie o naszej

Fot. Grzegorz Wajda/wajdafoto

pracy. Jeśli zastanawiacie się, co bibliotekarz robi, gdy uczelnia jest zamknięta, postaramy się to nieco przybliżyć.

Nasza biblioteka jest jedną z wielu bibliotek instytutowych UP. Obsługujemy setki studentów, nie narzekamy na brak „ruchu”. Gdy tylko dowiedzieliśmy się o zamknięciu uczelni, a co za tym idzie bibliotek, postanowiliśmy „zorganizować się” na ten czas. Dużym ułatwieniem dla nas i dla naszych studentów jest bez wątpienia

działalność na portalu społecznościowym Facebook. Funkcjonujemy w sieci od 30 maja 2015 roku. Obecnie mamy około 600-osobową grupę dość aktywnych odbiorców. Oczywiście zdajemy sobie sprawę, iż nie jest to zawrotna liczba, jednak bierzemy poprawkę, że studenci kończący naukę mogą nas „odklikać”. Myślimy, że dużym ułatwieniem był wspomniany już fakt, iż nasza biblioteka nie jest w pełni „z informatyzowana”, tzn. do tej pory nie było możliwości zamawiania książek poprzez katalog elektroniczny. Paradoksalnie ułatwiło to sprawę, gdyż bardzo dobrze znamy nasz księgozbiór i na co dzień jesteśmy bardzo dobrze zorientowane, co i gdzie można znaleźć.

Zacznijmy od początku. Podobnie jak reszta naszych koleżanek i kolegów, nigdy wcześniej nie wyobrażałyśmy sobie pracy w „takich warunkach”. Na początku „zamknięcia” zajmowałyśmy się tworzeniem zestawień bibliograficznych dla studentów wszystkich obsługiwanych kierunków. Wyglądało to tak, że student pisał do nas *via* Messenger, bądź w mailu opisywał, na jaki temat potrzebuje literatury, a my starałyśmy się wskazać mu wszelkie możliwe zasoby, gdzie można znaleźć gotowe materiały, tworzyłyśmy również zestawienia. Bardzo wielu studentów skarżyło się, że nie mają dostępu do literatury fachowej, co utrudnia im np. pisanie prac dyplomowych, stąd zrodził się pomysł skanowania książek. Na początku robiłyśmy zdjęcia, jednak liczba zamówień wszystko zweryfikowała – jakościowo lepsze okazały się skany profesjonalnym sprzętem. Zapotrzebowanie wciąż rosło. Po przesłaniu raportu do Dyrekcji BG Pan Dyrektor wyszedł z inicjatywą wsparcia naszych działań przez Oddział Digitalizacji przy BG. W chwili obecnej jesteśmy już samowystarczalne, gdyż BG ma swoje zamówienia i już nie korzystamy z ich uprzejmości – w tym miejscu chcielibyśmy podziękować całemu oddziałowi w imieniu naszym i naszych czytelników za profesjonalizm oraz czas poświęcony na skanowanie naszych książek.

Studenci przez cały czas mogą kontaktować się z nami przez e-mail oraz Messenger. Staramy się na bieżąco odpowiadać na pytania,

roziewać wszelkie wątpliwości, a nawet.... promujemy czytelnictwo, organizując konkursy z nagrodami (książkowymi) – warto.

W miarę możliwości bierzemy udział w szkoleniach online, które mają na celu podniesienie naszych kompetencji, oraz w webinarach, które w ostatnim czasie zyskały na popularności. Od czasu zakończenia kwarantanny, kiedy nasz fizyczny powrót do pracy jest już możliwy, średnio trzy razy w tygodniu pełnimy dyżur telefoniczny, który cieszy się popularnością. W czasie dyżuru studenci mogą się z nami kontaktować, nieraz czytamy spis treści, innym razem wysłuchujemy to, co trudno opisać słowami (bierzemy czynny udział w tworzeniu bibliografii do prac dyplomowych). Wprowadziłyśmy także możliwość zwrotu książek poprzez wysyłkę pocztą, odpowiadając w ten sposób na potrzebę studentów, którzy martwią się, co będzie z ich obroną, i chcieliby mieć jasną sytuację w bibliotece. Jednak telefony to nie wszystko. W „wolnych” chwilach, których – jak się okazuje – nie ma wiele, robimy wszystko to, na co zawsze brakowało czasu, czyli: sprzątanie, selekcję księgozbioru, katalogowanie książek itp.

Pozostajemy w stałym kontakcie zarówno z dyrekcją instytutów, jak i prowadzącymi zajęcia. Na bieżąco staramy się kupować nowości wydawnicze, które również promujemy na naszym fanpage'u – wszystko po to, by po powrocie nie mieć zaległości, a studenci – mamy nadzieję – tworzą listy książek do wypożyczenia.

Oczywiście dostrzegamy pewne plusy takiej pracy, ale jednak z pełną odpowiedzialnością musimy przyznać, że kontakt z „żywym” człowiekiem jest nie do przecenienia. Mamy nadzieję, że dane nam będzie zobaczyć się niebawem i będziemy wspominać ten czas jako czas próby, z której, naszym zdaniem, wychodzimy obronną ręką – świadczyć mogą o tym pochlebne komentarze, które piszą o nas studenci – za wszystkie szczerze dziękujemy! Zachęcamy do śledzenia naszej działalności na Facebooku.

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA *Focus on Autism in Inclusive Education*

Dr Joanna Kossewska, Instytut Psychologii UP

Autyzm to zespół zaburzeń rozwojowych opisany po raz pierwszy przez Leo Kanner'a w 1943 roku. Pomimo intensywnych badań realizowanych w różnych dziedzinach wiedzy stanowi nadal zagadkę w świecie medycyny, psychologii i pedagogiki. Medyczne badania poszukują przyczyn i skutecznych środków psychofarmakologicznych służących redukcji objawów, psychologia próbuje wyjaśniać mechanizmy zachodzące pomiędzy czynnikami, wyznacznikami rozwoju a zachowaniem jednostki, pedagogika poszukuje skutecznych praktycznych metod oddziaływania dydaktycznego i wychowawczego.

Intensywne poszukiwania i liczne prace badawcze doprowadziły do odkrycia pewnych istotnych faktów i prawidłowości, lecz są one indywidualnie zmienne i niejednoznaczne. Autyzm ma wiele twarzy i wiele odston. Ze względu na zróżnicowanie objawów występujących u różnych osób proces wychowania i kształcenia wymaga indywidualizacji.

Szczególną uwagę zatem warto zwrócić na problemy edukacji uczniów z ASD, gdyż od jakości zdobytych w okresie dzieciństwa i dorastania doświadczeń zależeć będzie ich powodzenie i jakość

życia w dorosłości. Dlatego też u progu nowej reformy systemu edukacji w Polsce, która upowszechnia inkluzję edukacyjną i stwarza formalno-prawne warunki do kształcenia uczniów z autyzmem w szkole ogólnodostępnej, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie zaprosił do udziału w Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Focus on Autism in Inclusive Education*, która z racji szczególnej sytuacji epidemicznej odbyła się w sposób zdalny w dniach od 8 do 28 czerwca 2020 roku.

Zagadnienia dotyczące edukacji uczniów z autyzmem nabierają szczególnego znaczenia właśnie na uczelni pedagogicznej, gdzie kształcą się pedagodzy specjaliści i nauczyciele innych specjalności, którzy w swojej praktyce zawodowej będą niejednokrotnie konfrontować się z problemami osób z autyzmem. Tegoroczna konferencja wpisała się w tradycję krakowskich wydarzeń naukowych poświęconych zaburzeniom ze spektrum autyzmu, organizowanych przez Uniwersytet Pedagogiczny. W przeszłości uniwersytet gościł znamienitych specjalistów z dziedziny badań nad autyzmem już kilkakrotnie: w latach 2018, 2013, 2008, 2004, 2000, 1998. Naszymi gośćmi byli profesorowie zagranicznych ośrodków, m.in. Olga Bogdashina, Michael Fitzgerald, Rita Jordan, Magda Mustafa, Paul Shattock.

Tegoroczna konferencja nawiązała tytułem do poprzedniej (2018) *Focus on Autism*, która cieszyła się wielkim zainteresowaniem wśród szerokiego grona odbiorców, lecz miała bardziej praktyczny charakter, zarówno ze względu na temat edukacji włączającej, jak i na jej powiązanie z realizowanym właśnie międzynarodowym projektem ASD-EAST (ang. *Autism Spectrum Disorders Empowering and Supportive Teachers*¹). Projekt, który został Państwu zaprezentowany, jest realizowany dzięki współpracy uniwersytetów i szkół w Northampton, Zagrzebiu i Krakowie, a jego celem jest opracowanie materiałów szkoleniowych dla nauczycieli szkół inkluzyjnych, podejmujących wyzwanie kształcenia i wychowania ucznia z ASD w warunkach szkoły ogólnodostępnej.

¹ Warto zajrzeć na stronę internetową asd-east.org

Komitety Honorowy

Bogdan Dąsal – Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Osób Niepełnosprawnych
Dr hab. Grzegorz Forys, prof. UP – Dziekan Wydziału Pedagogicznego UP
Prof. dr hab. Kazimierz Karolczak – JM Rektor Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie
Harald Neerland – Prezydent Stowarzyszenia Autyzm-Europa
Dr Samira Al Saad – Prezydent Światowej Organizacji Autyzmu
Dr hab. Danuta Wolska, prof. UP – Dyrektor Instytutu Pedagogiki Specjalnej UP
Prof. dr hab. Jolanta Zielińska – Kierownik Katedry Interdyscyplinarnych Badań nad Niepełnosprawnością UP
Dr hab. Katarzyna Plutecka, prof. UP – Przewodnicząca Rady Dyscypliny Pedagogika

Komitety Naukowy

Prof. dr hab. Jacek Bleszyński – Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

W ramach konferencji prezentowane były również interesujące wykłady wybitnych badaczy problematyki autyzmu, którzy przedstawili najnowsze wyniki badań z zakresu szeroko rozumianej inkluzji. Gościliśmy m.in. prof. dr hab. Iwonę Chrzanowską, dr hab. Dorotę Podgórska-Jachnik, prof. UŁ, prof. UKW i prof. dr hab. Jacka Bleszyńskiego. Obyła się również dyskusja panelowa dotycząca wyzwań związanych z kształceniem ucznia z autyzmem w szkole ogólnodostępnej i przygotowaniem merytorycznym nauczycieli.

Zaproszenie do udziału w konferencji i zdalnego korzystania z przygotowanych materiałów skierowaliśmy szczególnie do nauczycieli i specjalistów wspierających uczniów z autyzmem w przestrzeni szkolnej.

Więcej informacji można znaleźć na stronie: asd2020.up.krakow.pl/.

Prof. dr hab. Iwona Chrzanowska – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Dr hab. Beata Jachimczak, prof. UAM – Wydział Studiów Edukacyjnych UAM
Dr hab. Joanna Kruk-Lasocka, prof. DSW – Dolnośląska Szkoła Wyższa
Prof. dr Ivana Lessner Listiakova – Uniwersytet w Northampton
Dr hab. Monika Parchomiuk, prof. UMCS – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
Dr hab. Dorota Podgórska-Jachnik, prof. UŁ, prof. UKW – Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
Prof. dr hab. Milon Potmšil – Uniwersytet Palackiego w Ołomuńcu
Prof. dr David Preece – Uniwersytet w Northampton
Prof. dr hab. Małgorzata Sekułowicz – Akademia Pedagogiki Specjalnej
Prof. dr hab. n. med. Vladimir Trajkovski – Uniwersytet Świętych Cyryla i Metodego w Scopje
Dr Sahar Bar Yehuda – Doradca ds. Autyzmu przy Izraelskim Ministerstwie Edukacji
Dr Barbara Winczura – Uniwersytet Wrocławski
Dr hab. Marcin Wlazło, prof. USZ – Uniwersytet Szczeciński

DROGA DO WOLNOŚCI MUZEUM IM. GEN. WŁADYSŁAWA ANDERSA

Monika Zemła, Centrum Dokumentacji Zsytek, Wypędzeń i Przesiedleń UP

Zgodnie z Zarządzeniem nr R/Z.0201-24/2020 Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie prof. dr hab. Kazimierza Karolczaka z dnia 30 marca 2020 roku w strukturze uczelni utworzone zostało muzeum „DROGA DO WOLNOŚCI – MUZEUM im. GEN. WŁADYSŁAWA ANDERSA” (jednostka w organizacji).

List intencyjny związany z powołaniem Muzeum podpisali w 2017 roku Wojewoda Małopolski oraz Rektor Uniwersytetu Pedagogicznego. Inicjatywę objęła honorowym patronatem córka Generała Anna Maria Anders. Podstawą do utworzenia muzeum są zbiory zgromadzone w Centrum Dokumentacji Zsytek, Wypędzeń i Przesiedleń UP. Instytucja ta od lat zajmuje się dokumentowaniem m.in. losów polskich zesłańców do Związku Sowieckiego. W archiwum CDZWIP znajduje się ok. 300 wywiadów ze świadkami historii, którzy wraz z gen. Władysławem Andersem wydostali się z ZSRS w 1942 r. Są to zarówno wojskowi, jak i cywile. Ponadto w Centrum

zgrupowano tysiące dokumentów i fotografii związanych z tymi wydarzeniami. Materiały zostały zebrane podczas misji naukowych do Wielkiej Brytanii, Kanady, USA, RPA, Australii i Izraela oraz podczas prac w Polsce.

Obecnie w przygotowaniu jest projekt parku edukacyjnego DROGA DO WOLNOŚCI, zajmującego powierzchnię ponad 3 hektarów. Park zlokalizowany będzie na terenie siedziby Centrum – Fortu Skotniki 52 ½ N (ul. Kozienicka 24, Kraków). W opracowaniu jest również pierwsza czasowa wystawa tematyczna Muzeum im. gen. Władysława Andersa.

Serdecznie zachęcamy do przysyłania pamiątek, dokumentów, fotografii, które w przyszłości staną się częścią ekspozycji muzealnej. Warto dzielić się swoimi wspomnieniami. Niech pamięć o trudnych losach Polaków w czasie II wojny światowej nigdy nie zginie. Polecamy także Państwu uwzględnić profil Muzeum na portalu społecznościowym Facebook (www.facebook.com/MuzeumAndersa).

Grafika udostępniona przez CDZWIP UP

DZIEŃ JAKOŚCI *Kształcenia*

Alicja Pituła, Marcelina Woziwoda, Instytut Informatyki UP

4 marca 2020 roku w Instytucie Informatyki odbyła się pierwsza edycja *Study Quality Day* – dnia poświęconego jakości kształcenia na kierunku informatyka. Celem spotkania było pokazanie zainteresowań oraz projektów wykonanych przez studentów trzeciego roku, zaś imprezie towarzyszyły warsztaty i wykłady zaproszonych gości oraz debata nad kierunkiem rozwoju naszych studiów informatycznych.

Wśród przedstawicieli zaproszonych firm, współpracujących z instytutem, pojawiło się kilku absolwentów informatyki, którzy z radością odwiedzili nasz instytut i spotkali się ze studentami i pracownikami. Podczas wykładów przybliżyli specyfikę swojej obecnej pracy w dużych korporacjach (IBM, Motorola, Alior Bank) oraz jako freelancerzy.

Wydarzenie zakończyła interesująca debata nad rozwojem programu studiów informatycznych. Wzięli w niej udział przedstawiciele władz uczelni oraz Instytutu Informatyki, nauczyciele akademicy z instytutu, a przede wszystkim studenci wszystkich roczników informatyki. Rozmowy były ciekawe i bardzo konstruktywne, a wyciągnięte z nich wnioski będą cennym źródłem inspiracji do rozwoju programów poszczególnych zajęć, a także kształtowania profilu absolwenta.

Najważniejszą częścią *Study Quality Day* były prezentacje rewelacyjnych projektów wykonanych przez studentów trzeciego roku informatyki. Podczas zimowego semestru trwały bardzo intensywne prace studenckich zespołów roboczych. Studenci przyjęli ambitne cele, które w większości udało się zrealizować. Pomogło w tym wdrożenie winnych metodologii zarządzania projektami, które studenci poznawali w toku studiów, a które stanowią powszechną praktykę pracy w przedsiębiorstwach IT.

Projekty realizowane były w trzech obszarach – tworzenie urządzeń, projektowanie gier komputerowych, projektowanie aplikacji. Studenci wykazali się dużą samodzielnością w zarządzaniu swoją pracą, co niejednokrotnie wymagało sięgnięcia po wiedzę wykraczającą poza program studiów. Efekty przerosły oczekiwania! Projekty zostały wykonane na bardzo wysokim, wręcz profesjonalnym poziomie. Zastosowano w nich ciekawe rozwiązania technologiczne. Twórcy przedstawiali swoje prace podczas specjalnie przygotowanych prezentacji, a osoby zainteresowane mogły zerknąć za kulisy gotowych prac, przyglądać się rozwiązaniom programistycznym czy sprzętowym, a także porozmawiać z autorami. Dotknięcie i zabawa zbudowanymi urządzeniami, możliwość zagrania w gry stworzone przez początkujących programistów, zerknięcie do „wnętrza” rozbudowanych aplikacji internetowych okazały się być bardzo inspirujące i budujące dla całej naszej społeczności – po obu stronach nauczycielskiego biurka.

Aby zapewnić projektom dłuższe życie, część z nich została przekazana w ręce Studenckiego Koła Naukowego Informatyków i – po powrocie do naszej zwykłej rzeczywistości – zostanie udostępniona szerokiemu gronu użytkowników z naszego uniwersytetu.

Prezentowane prace studentów stały się inspiracją dla naszej społeczności, pozwoliły na chwilę oderwać się od rutynowych zadań i spojrzeć na wiedzę, umiejętności i możliwości studentów z nowej perspektywy. Oni sami mogli pochwalić się tym, co potrafią, pokazać, co daje im motywację do działania, i zarazić innych swoją

Zdjęcia: Marcelina Woziwoda

pasją. *Study Quality Day* na pewno jeszcze zagości w murach Instytutu Informatyki, aby kolejne dzieła mogły rozbudzać głód wiedzy u młodych informatyków.

NOWOŚCI WYDAWNICZE

Warto przeczytać...

Opracowanie: Natalia Majoch, Wydawnictwo Naukowe UP

Jakub Kosek (red.)

Artyści i sceny metalowej (kontr)kultury

Artyści i sceny... to praca interdyscyplinarna – choć z wyraźnym przechytem w stronę analiz okołoliterackich – podejmująca różnorodną tematykę: od estetyki i performatywności, poprzez elementy historii gatunku, po wyrafinowane studia nad inspiracjami i toposami metalowych opowieści.

Zawartość (wybór): Jakub Kosek, *Artyści scen metalowych – Wprowadzenie*; Andrzej Mądro, *Metalowe epopeje. Inspiracje literackie w muzyce Symphony X*; Filip Polakowski, *Narracyjność w muzyce metalowej*; Artur Mariusz Trudzik, *Czy „Rock’n’Roll” to nomen omen pismo hardrockowe/heavymetalowe?*

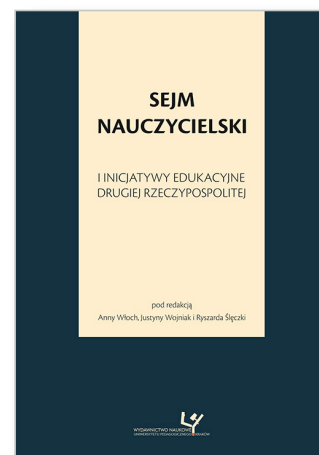

Anna Włoch, Justyna Wojniak, Ryszard Ślęczka (red.)

Sejm Nauczycielski i inicjatywy edukacyjne Drugiej Rzeczypospolitej

Publikacja ukazuje się w setną rocznicę obrad Sejmu Nauczycielskiego i prezentuje główne osiągnięcia edukacyjne dwudziestolecia międzywojennego w Polsce. Tom podzielony został na dwie części, w pierwszej z nich zawarto artykuły na temat obrad Sejmu Nauczycielskiego, a szczególnie realizowania sformułowanych wówczas postulatów dotyczących określonych obszarów edukacji. W drugiej części natomiast zamieszczono artykuły poświęcone wybranym, ważniejszym inicjatywom edukacyjnym podejmowanym w Polsce w latach 1918–1939, a zwłaszcza tym wpisującym się w nurt Nowego Wychowania.

Zawartość (wybór): Wiesław Jamrożek, *Sejm Nauczycielski u progu budowy podstaw systemu edukacji narodowej w Drugiej Rzeczypospolitej*; Jan Ryś, *Problematyka Sejmu Nauczycielskiego w wybranych czasopismach pedagogicznych w latach 1918–1919*; Joanna Sosnowska, *Publiczne szkolnictwo powszechne w Łodzi*; Katarzyna Dormus, *Profilaktyka zdrowotna w gimnazjach żeńskich okresu międzywojennego w pierwszej dekadzie niepodległości (1919–1929)*.

Natalia Giza

Ideał kobiety angielskiego renesansu w świetle XVI-wiecznej literatury parenetycznej

Autorka omawia szczegółowo literaturę angielską XVI w., w której wiele dzieł poświęconych jest kobiecie i jej roli w życiu społecznym i politycznym tego wieku.

Zawartość: Wstęp; Rozdział 1. Parenetyczny ideał; Rozdział 2. Córka; Rozdział 3. Żona i matka; Rozdział 4. Wdowa; Zakończenie; Bibliografia.

Zofia Budrewicz

Przymierze ze światem. O twórczości Zofii Żurakowskiej

Twórczość Zofii Żurakowskiej od dawna zasługiwała na przypomnienie i uwagę wszystkich zainteresowanych literaturą przeznaczoną dla młodego odbiorcy, a także kulturą literacką dwudziestolecia międzywojennego.

Zawartość: Wprowadzenie; Rozdział 1. Przymierze z życiem; Rozdział 2. Świadczenia odbioru twórczości Żurakowskiej; Rozdział 3. Modelująca pamięć dzieciństwa. Arkadia i pożoga; Rozdział 4. Wędrowki na serio i pół żartem; Rozdział 5. „Sprawy do pomyślenia”, czyli życie we wspólnocie; Rozdział 6. Żurakowska wobec innych pisarzy dwudziestolecia; Zofii Żurakowskiej talent osobny (zakończenie); Bibliografia.

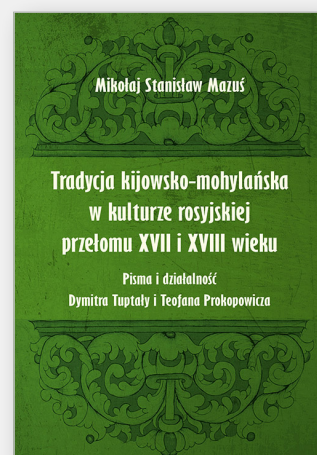

Mikołaj Stanisław Mazuś

Tradycja kijowsko-mohylańska w kulturze rosyjskiej przełomu XVII i XVIII wieku. Pisma i działalność Dymitra Tuptały i Teofana Prokopowicza

Monografia stanowi próbę zaprezentowania piśmiennictwa oraz działalności Dymitra Tuptały (1651–1709) i Teofana Prokopowicza (1681–1736) – dwóch wybitnych hierarchów Cerkwi prawosławnej, pisarzy, myślicieli, wychowanków uczelni mohylańskiej – na tle przemian zachodzących w kulturze rosyjskiej przełomu XVII i XVIII w.

Zawartość: Wstęp; Rozdział 1. Pogranicze polsko-ruskie i jego wpływ na kulturę rosyjską; Rozdział 2. Życie i działalność Dymitra Tuptały; Rozdział 3. Życie i działalność Teofana Prokopowicza; Rozdział 4. Dymitr Tuptała i transformacja kulturowa Rosji; Rozdział 5. Teofan Prokopowicz i transformacja kulturowa Rosji; Bibliografia.

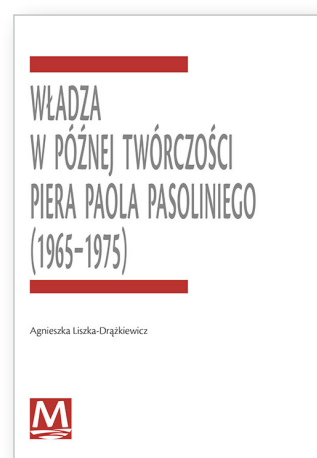

Agnieszka Liszka-Drążkiewicz

Władza w późnej twórczości Piera Paola Pasoliniego (1965–1975)

Jedną z najbardziej charakterystycznych cech wszystkich dzieł Pasoliniego, niezależnie od formy wyrazu, po jaką sięga artysta, jest niezmienny i nieprzejednany radykalizm myśli, często połączony z podobnie radykalnym podejściem formalnym. Krytyka współczesnych stosunków społecznych oraz przemian dokonujących się w mentalności ludzi i systemie wartości zachodnich społeczeństw znajdują odzwierciedlenie w całej twórczości poety, która – choć niełatwa w odbiorze – od początku wzbudzała ogromne zainteresowanie, również w Polsce. Wśród centralnych problemów poruszanych przez Pasoliniego należy wymienić władzę.

Zawartość: Wstęp; Pasolini a władza; Relacja ojciec – syn jako pierwotna relacja władzy; Władza w aspekcie społecznym; Władza z perspektywy jednostki; Koncepcja bez koncepcji. Tytułem zakończenia; Bibliografia.

Więcej informacji o publikacjach można znaleźć na stronie internetowej www.wydawnictwoup.pl oraz na facebook.com/wydawnictwo.up

Studenci UP wobec pandemii COVID-19

Dr hab. Piotr Długosz, prof. UP, Instytut Filozofii i Socjologii UP

W niemalże dwa miesiące od zdiagnozowania w Chinach pierwszych przypadków zachorowań na COVID-19, w Polsce, jak też innych krajach ogłoszono przymusową kwarantannę oznaczającą zamknięcie szkół, uczelni, domów kultury, restauracji i wielu innych instytucji. Pandemia koronawirusa stała się faktem społecznym w ujęciu Emila Durkheima. Pod jej wpływem rządy, właściciele firm, jak też i zwykli ludzie zmuszeni zostali do podjęcia różnych działań, aby dostosować się do tej nowej sytuacji. Pamiętamy, jak na początku kwarantanny, gdy ogłoszono zamknięcie szkół, ludzie pod presją narastającego lęku i paniki zaczęli masowo wykupywać żywność, środki czystości i inne towary. Społeczeństwo doświadczające różnymi katastrofami w przeszłości uruchomiło w sobie dawne, sprawdzone strategie polegające na robieniu zapasów na czas kryzysu.

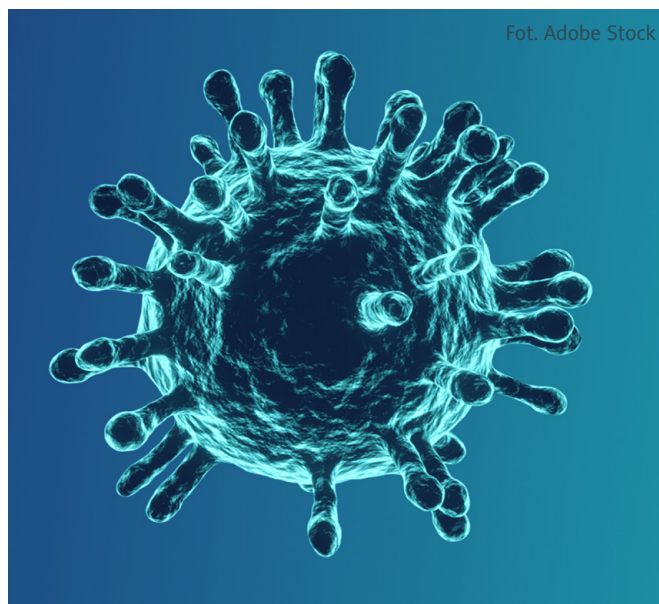
Zupełnie nowa sytuacja, niebywała w najnowszej historii, o nie-spotykanej dotąd skali, radykalnie zmieniła życie milionów ludzi na całym świecie, w tym studentów naszej uczelni. Pandemia koronawirusa i zagrożenie chorobą uderzyły zniżej w życie codzienne mieszkańców naszego kraju. Dotychczasowa rutyna, praca, edukacja, spędzanie czasu wolnego zostały całkowicie zmienione przez przymusową kwarantannę. Pandemia stała się bezprecedensową sytuacją utraty bezpieczeństwa społecznego. To, co się stało, można porównać do traumy społecznej towarzyszącej różnym kataklizmom i katastrofom.

Na samym początku kwarantanny postanowiliśmy przyjrzeć się, w jaki sposób zagrożenie koronawirusem wpływa na życie i emocje studentów UP. W tym celu zostały przeprowadzone badania socjologiczne. Miały one dać odpowiedź na wiele pytań, jakie pojawiały się w tej sytuacji.

Do zebrania materiału empirycznego oraz danych od studentów zastosowano metodę sondażową. Pozwala ona na realizację badań na dużych zbiorach jednostek ludzkich. Sondaż polega na zadawaniu wybranej grupie osób pytań, które zazwyczaj mają charakter zamknięty i podlegają później analizie ilościowej. W sondażu została wykorzystana ankieta internetowa CAWI rozsyłana drogą mailową do studentów Uniwersytetu Pedagogicznego w formie zaproszenia do badania wraz z linkiem do ankiety.

Badania zostały przeprowadzone w dniach 18–21 marca. Zebrano ponad 3500 ankiet. Na podstawie uzyskanych odpowiedzi przedstawiamy naszym czytelnikom najważniejsze dane na temat życia codziennego studentów UP na samym początku kwarantanny.

Wyniki badań pokazały, że 95% respondentów było zainteresowanych pandemią koronawirusa. Studenci na bieżąco śledzili in-

formacje o tym, ile osób jest zarażonych oraz ile zmarło. Prawie wszyscy respondenci deklarowali, że wiedzą, ile jest zarażonych i ile osób zmarło. Niemal 3/4 badanych uważało, że koronawirus stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców naszego kraju.

W mniejszym stopniu studenci twierdzili, że wirus może stanowić zagrożenie dla nich samych. Tylko 1/3 zaznaczyła, że koronawirus jest dla nich niebezpieczny. Niski był także poziom lęku przed zarażeniem. Ankietowani szacowali prawdopodobieństwo zainfekowania się koronawirusem na 40%. Badani pozytywnie ocenili działania rządu i odpowiednich służb w walce z pandemią. Akceptowali wszystkie wprowadzone przez rząd rozwiązania mające na celu ograniczenie przenoszenia się wirusa. Ich sprzeciw budził jedynie potencjalny zakaz ruchu samochodów w miastach oraz izolacja miast i wsi, jak też zamknięcie wszystkich sklepów i punktów usługowych. Badani uznali także za skuteczne wszystkie zalecane środki ostrożności mające chronić

przed zarażeniem. Jedynie noszenie maseczek i rękawiczek ochronnych uznane zostało za mniej przydatne. Częściowo studenci manifestowali symptomy stresu psychologicznego. Najczęściej występowały wśród respondentów objawy zdenerwowania, przygnębienia i złego nastroju, braku energii, rozdrażnienie i zły humor. W mniejszym stopniu studenci odczuwali somatyczne symptomy stresu, takie jak: zawroty głowy, bóle

brzucha, trudności w zasypianiu. Najczęstszym objawem somatycznym były bóle głowy. Należy zauważyć, że pomiar został wykonany na samym początku kwarantanny.

Wśród studentów ujawniły się strategie aktywnej walki ze stresem. Ankietowani najczęściej podejmowali działania, które miały na celu zminimalizowanie zagrożenia. Z jednej strony były to różne formy zabezpieczenia się przed zarażeniem, o których już wcześniej wspomniano, z drugiej strony – podejmowanie

rozmaitych czynności w celu odciążenia się od strumienia myśli związanych z epidemią koronawirusa. Jedni oddawali się hobby, pracowali na działce, czytali książki. Inni, tak jak to widać na przykładzie mediów społecznościowych (Facebook), zamieszczali swoje zdjęcia z dzieciństwa, aby wspólnie powspominać i odebrać się od myśli o czyhającym niebezpieczeństwie. Popularna była też racjonalizacja, która polega na szukaniu pozytywów i koncentracji na dobrych rzeczach w swoim życiu. Mniej więcej podobny odsetek studentów zwracał się z modlitwą o pomoc do Boga oraz szukał rady i pomocy u innych osób. Widać zatem, że studenci przyjmują strategię „słodkiej cytryny”, wmawiając sobie, że jeszcze nie jest tak źle. Oddają się też w opiekę Opatrzności Bożej bądź poszukują społecznego wsparcia.

Wyniki analiz pokazują, że studenci w niewielkim stopniu podejmowali działania polegające na zmniejszeniu napięcia poprzez spożywanie substancji psychoaktywnych czy leków. Niewielu też deklaroowało, że stosuje strategie eskapistyczne polegające na rezygnacji i podaniu się losowi, przygodkowi.

Studenci sporo czasu spędzali w Internecie. Swoją społeczną aktywność przenieśli do sieci i w ten sposób starali się zaspokoić swoje potrzeby. Respondenci byli online średnio od dwóch nawet do ponad ośmiu godzin dziennie.

Studenci w czasie kwarantanny najczęściej posługiwali się Internetem w celu kontaktu ze znajomymi, używając komunikatorów oraz serwisów społecznościowych. Korzystali też z poczty oraz czytali wiadomości i artykuły. Internet wykorzystywany był też do edukacji za pomocą kursów e-learningowych, kontaktów z wykładowcami, odrabiania prac domowych. Ankietowani często używali Internetu do słuchania muzyki i oglądania filmów. Rzadziej aktywność w Internecie sprowadzała się do tworzenia swoich zdjęć, grafik czy filmów. Badani niechętnie wykorzystywali cyfrowe technologie do grania w gry online, prowadzenia własnego bloga, udziału w dyskusjach czy robienia zakupów. Młodzież studencka jest raczej biernym niż czynnym użytkownikiem Internetu. W warunkach zagrożenia pandemią koronawirusa wykorzystuje go głównie do kontaktów społecznych, nauki i rozrywki.

Poza cyfrowym światem w tym wymuszonym czasie wolnym respondenci najczęściej słuchali muzyki i czytali książki. Wolne dni spędzali także na oglądaniu telewizji i filmów na płytach DVD. Jedna trzecia badanych pozostawała w domu, leniuchując, nic nie robiąc. Młodzi ludzie nie tylko przebywali w domu, ale wychodzili na zewnątrz i spacerowali po okolicy, uprawiali sport. W tym czasie grali także w różne gry na komputerze. Spotykali się z rodziną oraz swoimi partnerami. Co dziesiąty student spotykał się ze swoimi przyjaciółmi. Najrzadziej zaś młodzież czytała komiksy i kolorową prasę.

Studenci byli zaangażowani w pomoc dla seniorów. Z uzyskanych odpowiedzi wynikało, że ponad jedna trzecia studentów włączyła się w działania wspierające seniorów w tych trudnych chwilach. Pomoc ta polegała na robieniu zakupów oraz załatwianiu różnych spraw urzędowych bądź związanych ze zdrowiem.

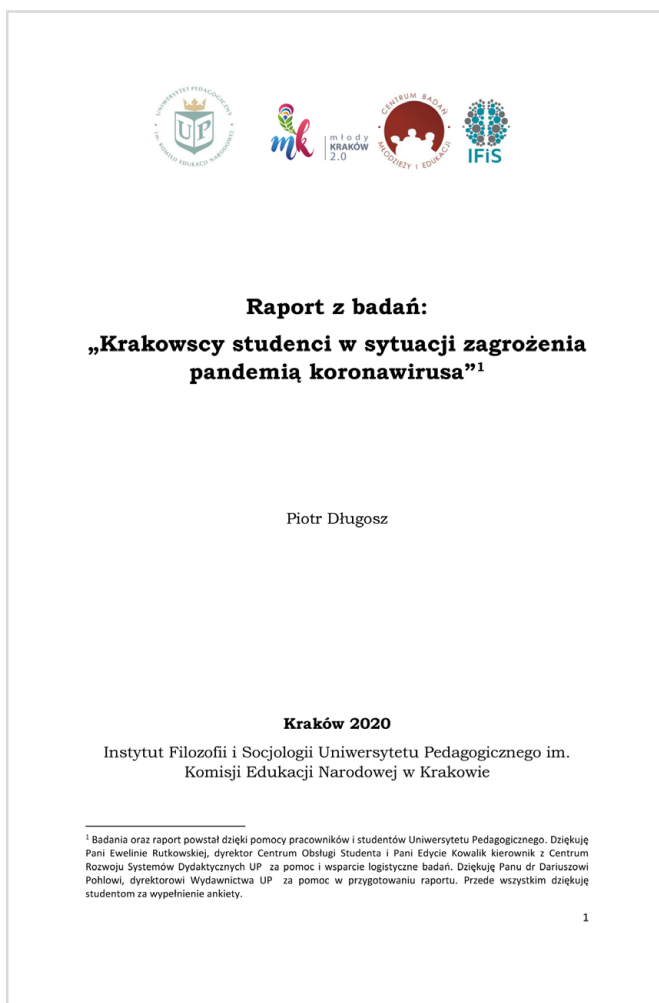
W ten sposób w dużym skrócie można opisać życie studentów UP na początku kwarantanny. Nowa sytuacja i jej traumatyczny

charakter sprawiły, że studenci starają się zaadaptować do wyzwań stawianych przez pandemię COVID-19. Obserwacje wskazują, że na samym początku kwarantanny studenci UP mieli się dobrze i potrafili radzić sobie z tą nową, dziwną, wywołującą lęk i niepokój sytuacją.

Warto dodać, że badania zostały zrealizowane dzięki życzliwej pomocy Pani Eweliny Rutkowskiej, Dyrektor Centrum Obsługi Studenta, i Pani Edyty Kowalik, Kierownik Centrum Rozwoju Systemów Dydaktycznych UP. Wsparcia w zakresie pomocy rektorskiej udzielił dr Dariusz Pohl, Redaktor Naczelny Wydawnictwa Naukowego UP. Serdeczne podziękowania należą się też studentom UP za udział w badaniach i wypełnienie ankiet.

Sukces badań pokazuje, że socjologia jest wielce użyteczną nauką i pozwala nam na opis i analizę różnych społecznych fenomenów. Dzięki tej wiedzy możemy lepiej zrozumieć to, co się dzieje wokół nas, i za pomocą socjologicznej teorii zgłębić i wyjaśnić społeczną rzeczywistość.

Na koniec należy wspomnieć, że wyniki badań spotkały się z bardzo dużym zainteresowaniem mediów lokalnych i ogólnopolskich. Na ich kanwie ukazały się liczne informacje prasowe. Sukces ten pokazuje, że socjologia jest wielce użyteczną nauką i pozwala nam na opis i analizę różnych społecznych fenomenów. Dzięki tej wiedzy możemy lepiej zrozumieć to, co się dzieje wokół nas, i za pomocą socjologicznej teorii zgłębić i wyjaśnić społeczną rzeczywistość.

Pełny raport jest dostępny na stronie:
<http://rep.up.krakow.pl/xmlui/handle/11716/7036>

BIOGRAFIK – bibliografia źródeł informacji biograficznych o pracownikach UP

Ewa Piotrowska, Krzysztof Sobkowiak, Biblioteka Główna UP

Baza danych „Biografik – bibliografia źródeł informacji biograficznych o pracownikach Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie” (biografik.up.krakow.pl) jest jedną z kilku baz danych tworzonych w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego i rejestruje dokumenty na temat osób związanych z naszą uczelnią. Pomysłodawcą powstałej kilkanaście lat temu bazy była mgr Małgorzata Bieda, ówczesny pracownik Oddziału Informacji Naukowej BG UP, a następnie Biblioteki Instytutu Geografii UP. Początkowo baza nosiła nazwę „Pracownicy Akademii Pedagogicznej w piśmiennictwie”. Od 2005 roku w bazie zaczęto gromadzić informacje o osobach zatrudnionych na uczelni, zbierano opisy bibliograficzne publikacji nie tylko na temat nauczycieli akademickich, ale również o pozostałych pracownikach tworzących historię naszej instytucji. W poszukiwaniu informacji wykorzystywano wówczas głównie wydawnictwa uczelniane, a także słowniki, artykuły z czasopism, wywiady, wspomnienia.

Obecnie baza „Biografik” zawiera źródła drukowane (książki, artykuły z czasopism, rozdziały z książek) oraz dokumenty elektroniczne (witryny internetowe, artykuły z czasopism elektronicznych itp.). Zasoby można przeszukiwać, wpisując nazwisko pracownika, można też ograniczyć wyszukiwania do przedstawicieli różnych dziedzin nauki, a także znaleźć rektorów lub doktorów honoris causa naszej uczelni. Hasła osobowe zawierają krótkie biografie z podstawowymi informacjami (dyscyplina naukowa, lata pracy, jednostka organizacyjna uczelni, pełnione funkcje, osiągnięcia) oraz opisy bibliograficzne źródeł dotyczących danej osoby. Hasła sporządzane są dla wszystkich pracowników, niezależnie od tego, jak długo pracowali i czy praca na naszej uczelni była ich podstawowym miejscem zatrudnienia. Dane bibliograficzne ułożone są chronologicznie od najstarszych do najnowszych, a w ramach lat opisy uszeregowano alfabetycznie. Przy hasłach osobowych znajdują się też linki do „Bibliografii publikacji pracowników i doktorantów Uniwersytetu

Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie” (www.bgbase.up.krakow.pl/biblio/bibliografia). I odwrotnie, w bazie bibliografii publikacji zamieszczono odnośniki do haseł osobowych w „Biografiku”.

Baza jest uzupełniana na bieżąco. Zawiera 7340 opisy bibliograficzne na temat 834 osób zatrudnionych obecnie lub w przeszłości na naszej uczelni (stan w dniu 10 czerwca 2020 roku).

Jako serwis internetowy „Biografik” istnieje w sieci od 2011 roku, a z początkiem roku 2019 otrzymał nowy interfejs, kolorystycznie zgodny ze stroną główną uniwersytetu.

Analiza statystyk użytkowników nowej wersji pokazuje, że największym zainteresowaniem krajowych odbiorców baza cieszy się w Krakowie, na dalszych miejscach plasują się internauci z Warszawy, Katowic, Wrocławia i Poznania. W przypadku użytkowników zagranicznych dominują wejścia ze Stanów Zjednoczonych, a w dalszej kolejności z Niemiec, Wielkiej Brytanii, Francji i Ukrainy. To właśnie z uwagi na zagranicznych gości w drugiej połowie 2019 roku „Biografik” wzbogacono o funkcję tłumaczenia „w locie” z wykorzystaniem narzędzia Google Translator. Dostępne są tutaj między innymi języki wszystkich krajów Unii Europejskiej oraz naszych wschodnich sąsiadów.

Zapraszamy do współpracy i będziemy wdzięczni za wszelkie uwagi, sugestie i uzupełnienia. Prosimy o informacje o nowych źródłach, które wzbogacą zawartość „Biografika”, a tym samym spowodują zachowanie pamięci o wielu wybitnych postaciach związanych z Uniwersytetem Pedagogicznym. Kontaktować można się z nami przy pomocy formularza w zakładce „Kontakt”, mailowo (e-mail: ewa.piotrowska@up.krakow.pl) lub telefonicznie (tel. 12 662 63 64).

LATO 2020 ROKU

Bartłomiej Zakrzewski, Instytut Fizyki UP

Gwiazdy

nie mają narzeczonych.

Federico García Lorca, *Obraz nieba*

Najbliższe trzy letnie miesiące to czas, gdy niebo wieczorne ozdabiać będą Jowisz i Saturn. Obydwie planety świecić będą blisko siebie na tle gwiazdozbioru Strzelca. Początkowo widoczne bardzo nisko na wschodzie, z biegiem czasu zaczną wschodzić coraz wcześniej i pod koniec września będzie można je oglądać niezbyt wysoko nad południowym horyzontem. W tym czasie nisko na wschodzie zza horyzontu zacznie wyłaniać się Mars, którego okres dobrej wieczornej widoczności przypadnie na następne miesiące. W sierpniu nie można zapomnieć o obserwacjach meteorów z roju Perseidów. Ich maksymalna widoczność przypada zwykle około 12–13 sierpnia. Księżyc będzie w tych dniach w fazie 3–4 dni przed nowiem, więc nie będzie zbyt rozświetlał tła nieba¹. Sam Księżyc najlepiej będzie widoczny w porze wieczornej na początku lipca, na przełomach lipca i sierpnia oraz sierpnia i września, a także w końcówce września. Środek każdego miesiąca warto zarezerwować na oglądanie innych zjawisk i obiektów na niebie.

Jedną z ciekawszych rzeczy, jakie można obserwować na nocnym niebie, są planetoidy. Jednak aby dostrzec nawet te najjaśniejsze, niezbędne jest posiadanie pewnych umiejętności oraz dysponowanie choćby niewielkim teleskopem amatorskim.

O ile liczba planet jest już dawno znana i raczej znacząco się nie zmieni (możliwe jest istnienie dużych planet na peryferiach Układu Słonecznego, ale jak dotąd nie ma na to dowodów), to liczba znanych planetoid zmienia się w szybkim tempie i osiągnie wkrótce milion pozycji.

Jeszcze do lat 90-tych XX wieku nowe planetoidy odkrywano metodami, za pomocą których prawdopodobieństwo „trafienia” w nowy, nieznaną obiekt było niewielkie. Tylko nieliczni astronomowie mogli pochwalić się odkryciem kilkudziesięciu tego typu ciał niebieskich. Od chwili odkrycia pierwszej planetoidy (1 stycznia 1801 roku) do końca XX wieku na liście było zaledwie kilka tysięcy pozycji. Na przełomie XX i XXI wieku zainteresowano się planetoidami, których orbity przecinają orbitę Ziemi, a przez to mogą stanowić potencjalne zagrożenie dla naszej planety. W celu utrzymania kontroli nad takimi obiektami i możliwości przewidywania ewentualnego ryzyka kolizji z Ziemią powstało kilka programów naukowych, w ramach których rozpoczęto systematyczne przeglądy fotograficzne dużych fragmentów nieba. Dzięki temu w krótkim czasie odkryto i skatalogowano co najmniej 90% planetoid bliskich Ziemi (ang. *Near Earth Object*). Duża ilość zebranych danych zaowocowała niemal natychmiast bardzo szybkim wzrostem liczby nowych planetoid także spoza programów NEO. Pewien udział w tych odkryciach miały również osoby traktujące astronomię jako hobby. Było to możliwe, gdyż autorzy badań nie byli w stanie wykorzystać wszystkich zawartych tam informacji i postanowili zgromadzone zdjęcia udostępnić w Internecie. Dzięki temu każdy, kto dysponował odpowiednimi umiejętnościami, oprogramowaniem oraz wolnym czasem, mógł, nie ruszając się z własnego pokoju, stać się potencjalnym odkrywcą „własnej” planetoidy. Nie potrzebował do

tego żadnego profesjonalnego przygotowania astronomicznego. W jednym z takich projektów, o nazwie *Killer Asteroid*, brali udział również studenci fizyki z naszej uczelni. Ich zadaniem była wstępna weryfikacja wszystkich efektów, jakie uczestnicy programu obserwowali na zdjęciach nieba, które mogły świadczyć o obecności nowych, nieznanych wcześniej planetoid.

Druga przyczyna wzrostu liczby odkryć to szybki rozwój amatorskiej astronomii obserwacyjnej z wykorzystaniem kamer CCD, jaki ma miejsce od mniej więcej 10 lat. Dzięki większej liczbie tego typu obserwatoriów astronomicznych, a przede wszystkim coraz lepszej jakości prowadzonych pomiarów, udział astronomii amatorskiej daje widoczny efekt w postaci odkryć wielu nowych obiektów.

Odkrywca planetoidy ma przywilej zaproponowania jej nazwy. Nie może one być zbyt długa, trudna do wymówienia i podobna do już istniejących. Nazwy pochodzące od wydarzeń lub nazwisk osób znanych przede wszystkim z działalności wojskowej lub politycznej są akceptowane dopiero po upływie 100 lat od śmierci osoby lub momentu wydarzenia. Poza jeszcze kilkoma drobnymi ograniczeniami odkrywca ma w zasadzie pełną dowolność w nazwaniu swojej planetoidy. Pełna, ostateczna nazwa nowoodkrytego ciała niebieskiego zawiera jego numer katalogowy oraz nazwę własną nadaną przez odkrywcę.

Opisanie nawet niewielkiej części nazw planetoid przekracza znacząco objętość tego artykułu, natomiast ciekawe może być poszukiwanie na tej liście obiektów w mniejszym lub większym stopniu związanych z Polską. Dokładne przejrzanie katalogu pozwala na znalezienie około 80 pozycji tego rodzaju. Oczywiście najbardziej „polska” spośród nich jest planetoida (1112) Polonia. Ponadto lista zawiera nazwiska znanych (ale i mniej znanych) osób, nazwy miast, rzek, pasm górskich, a także polskie imiona popularne. Najlichniesze są oczywiście nazwy pochodzące od nazwisk astronomów. Osobną, ciekawą grupę stanowią planetoidy, których patronkami są żony astronomów. Należą do niej: Elżbieta Koopman Heweliusz, żona Jana Heweliusza, Lorcia (nazwa planetoidy jest zdrobnieniem imienia żony krakowskiego astronoma Tadeusza Banachiewicza) i Marta Żołnowska, lekarka, żona krakowskiego astronoma-amatora Michała Żołnowskiego, który też ma „swoją” planetoidę. Sześć planetoid mają polscy matematycy, a kolejne pięć reprezentanci innych nauk ścisłych i technicznych. Polskich twórców kultury reprezentują m.in. Anna German, Fryderyk Chopin, Stanisław Lem, Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, Adam Mickiewicz, Henryk Sienkiewicz, Władysław Szpilman, Emil Kowalski (jazzman) i Krzysztof Penderecki. Aż dwie planetoidy ma Ludwik Zamenhof. Jedna jest nazwana jego nazwiskiem, drugiej nadano nazwę Esperanto. Ciekawa jest historia planetoidy (486239) Zosiakaczmarek. Nazwa ta została przyznana w uznaniu zasług uczennicy jednego z liceów toruńskich, dwukrotnej zwyciężczyni krajowej olimpiady astronomicznej, która reprezentowała Polskę na Olimpiadzie Międzynarodowej z tej dyscypliny i uzyskała na niej srebrny medal.

W rodzinie planetoid swoich przedstawicieli mają też niektóre polskie miasta. Należą do nich Warszawa, Poznań, Toruń, Wrocław, Gdańsk i Kraków. Swoje reprezentantki na orbitach mają Tatry, Wiśła, Śląsk i, osobno, Śląsk Cieszyński. Spośród polskich miast Kraków jest chyba najlepiej reprezentowany na omawianej liście. Oprócz planetoidy (46977) Krakow mamy ciała niebieskie o nazwach: Wawel, Bronisława (od imienia bł. Bronisławy z zakonu norbertanek na Zwierzyńcu), Ignatianum oraz nazwiska kilku osób (częściowo już wymienionych) związanych z Krakowem. Także Uniwersytet Pedagogiczny ma swoich przedstawicieli w tym szlachetnym gronie. Patronami planetoid (114025) Krzesinski oraz (296987) Piotrflin są, byli już, pracownicy Instytutu Fizyki naszej uczelni.

¹ Najlepszą porą do obserwowania meteorów jest druga połowa nocy. Więcej szczegółów na ten temat w artykule z tego cyklu zamieszczonym w „Commentarii Academici” nr 2 (maj–czerwiec 2018).

MIĘDZYNARODOWA NAGRODA FRIDY KAHLO

dla dr hab. Kingi Łapot-Dzierwy, prof. UP

Dr hab. Kinga Łapot-Dzierwa, prof. UP. została uhonorowana prestiżową nagrodą *International Prize Frida Kahlo*, przyznawaną przez *Art International Contemporary*. Uroczystość wręczenia wyróżnienia miała się odbyć 5 kwietnia 2020 roku w Teatro Filodrammatici di Milano w Mediolanie.

Gratulujemy!

Grafika udostępniona przez dr hab. Kingę Łapot-Dzierwę, prof. UP

NAUKOWCY Z UNIWERSYTETU PEDAGOGICZNEGO

laureatami konkursów Narodowego Centrum Nauki

Miło nam poinformować, że wśród naukowców, którym przyznano środki finansowe na badania, znaleźli się pracownicy Uniwersytetu Pedagogicznego z Instytutu Biologii, Instytutu Historii i Archiwistyki, a także z Instytutu Matematyki.

Projekt zakwalifikowany do finansowania w konkursie OPUS 18

- kierownik projektu: **prof. dr hab. Tomasz Szemberg** (Instytut Matematyki)
tytuł projektu: „Arytmetyczne i geometryczne podejście do asymptotycznych niezmienników w algebrze i geometrii algebraicznej”
przyznane środki: 324 000 złotych
- kierownik projektu: **dr hab. Łukasz Binkowski, prof. UP** (Instytut Biologii)
tytuł projektu: „Czynniki wpływające na abiotyczną i biologiczną erozję ołowianej amunicji śrutowej w środowisku”
przyznane środki: 612 600 złotych

Projekt zakwalifikowany do finansowania w konkursie SONATA 15

- kierownik projektu: **dr Bartosz Ogórek** (Instytut Historii i Archiwistyki)
tytuł projektu: „Przejsie płodności w Polsce międzywojennej”
przyznane środki: 165 754 złotych

Gratulujemy!

NARODOWE CENTRUM NAUKI

KILKA PROJEKTÓW BADAWCZYCH UP BĘDZIE FINANSOWANYCH

przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Z radością informujemy, że wśród naukowców, którym przyznane zostało finansowanie w ramach programów Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, znaleźli się przedstawiciele Uniwersytetu Pedagogicznego. Programy „Dokonała Nauka” i „Społeczna Odpowiedzialność Nauki” mają na celu wsparcie podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki oraz innych jednostek organizacyjnych działających na rzecz upowszechniania nauki – prezentacji osiągnięć naukowych, a także popularyzacji nauki lub promocji sportu akademickiego oraz projektów związanych z utrzymaniem zasobów bibliotecznych o istotnym znaczeniu dla nauki lub jej dziedzictwa.

Projekty zakwalifikowane do finansowania w programie „Dokonała Nauka”:

- moduł: Wsparcie konferencji naukowych
kierownik projektu: **prof. dr hab. Jan Rydel** (Instytut Politologii)

tytuł projektu: „History as an Instrument of Contemporary International Conflicts – 2nd edition”
przyznane środki: 109 000 złotych

- moduł: Wsparcie konferencji naukowych
kierownik projektu: **dr hab. Magdalena Mikołajczyk, prof. UP** (Instytut Politologii)
tytuł projektu: „Pokoleniowy potencjał polityki”
przyznane środki: 55 635 złotych
- moduł: Wsparcie monografii naukowych
kierownik projektu: **dr Kaja Kowalczevska** (Instytut Prawa, Administracji i Ekonomii)
tytuł projektu: „Sztuczna inteligencja na wojnie – analiza prawnomiędzynarodowa”
przyznane środki: 33 334 złotych

Projekty zakwalifikowane do finansowania w programie „Społeczna odpowiedzialność Nauki”:

- moduł: Wsparcie dla bibliotek naukowych
kierownik projektu: **dr Stanisław Skórka** (Biblioteka Główna)
tytuł projektu: „Dziedzictwo kulturowe XIX i XX wieku. Digitalizacja i rozpowszechnienie w bibliotece cyfrowej”
przyznane środki: 93 307 złotych

- moduł: Wsparcie dla bibliotek naukowych
kierownik projektu: **dr Stanisław Skórka** (Biblioteka Główna)
tytuł projektu: „Organizacja kolekcji czasopism naukowych w Repozytorium UP wraz z wykonaniem rekordów analitycznych”
przyznane środki: 217 000 złotych

Gratulujemy!

NAGRODA IM. DR. KAROLA JAKUBOWICZA

dla dr hab. Agnieszki Waleckiej-Rynduch

Tegoroczną laureatką Nagrody im. dr. Karola Jakubowicza, przyznawanej przez Polskie Towarzystwo Komunikacji Społecznej, została dr hab. Agnieszka Walecka-Rynduch z Instytutu Filologii Polskiej UP. Otrzymując ją autorzy publikacji naukowych dotyczących praw człowieka, demokracji, polityki medialnej, etyki dziennikarskiej i mediów publicznych. Autorka monografii „MediaEgo w MediaPolis. W stronę nowego paradygmatu komunikowania politycznego” została wyróżniona za „śmiałość badawczą w dowodzeniu zaistnienia nowego paradygmatu komunikowania politycznego,

a także przez wzgląd na wysoką jakość warsztatu metodologicznego”.

Dr hab. Agnieszka Walecka-Rynduch jest pracownikiem naukowo-dydaktycznym Instytutu Filologii Polskiej UP. W Ośrodku Badań nad Mediami kieruje zespołem badań nad nowymi mediami i dziennikarstwem. Od 2014 roku współpracuje z Zentrum für Interdisziplinäre Polenstudien Europa-Universität Viadrina. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się wokół public relations, komunikowania politycznego, marketingu politycznego, współczesnych mediów, partii i ruchów politycznych,

szczególnie tych, które jako przestrzeń swojej działalności wybrały Internet.

Nagroda im. dr. Karola Jakubowicza została ufundowana w 2018 roku przez Małgorzatę Semil-Jakubowicz, wdowę po znanym naukowcu i ekspercie w zakresie komunikacji i mediów. Wyróżnienie afiliowano przy Polskim Towarzystwie Komunikacji Społecznej, ponieważ badacz był jednym z członków założycieli i członkiem honorowym tej organizacji. Dr Karol Jakubowicz pracował naukowo w Instytucie Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego. Był również ekspertem Rady Europy, UNESCO, Unii Europejskiej, OBWE w zakresie ustawodawstwa radiowo-telewizyjnego.

Gratulujemy!

STYPENDIA TWÓRCZE MIASTA KRAKOWA 2020

dla wykładowców z Instytutu Sztuki Mediów UP

Aleksandra Rodobolska i dr hab. Maria Wasilewska, prof. UP, prowadzące zajęcia na kierunkach *Digital Design* oraz *Sztuka i Media*, zostały laureatkami konkursu Stypendia Twórcze Miasta Krakowa 2020.

Inicjatywa ma już długą tradycję, bo stypendia zostały ustanowione w 1994 roku

przez Radę Miasta Krakowa. Są przyznawane aż w szesnastu kategoriach, m.in. animacja i edukacja kulturalna, architektura, film, intermedia: projekty interdyscyplinarne i z wykorzystaniem nowych technologii, kultura cyfrowa, literatura, sztuki wizualne, niematerialne dziedzictwo Krakowa: folklor i tradycja, kultura ludowa, opieka

nad zabytkami, taniec, teatr, zarządzanie kulturą i wspieranie rozwoju kadr kultury, „street art” – sztuka uliczna. Przyznawane środki finansowe umożliwiają realizację wielu ciekawych projektów artystycznych, podjęcie studiów czy staży.

Gratulujemy laureatkom!

WYRÓŻNIENIE WYDAWNICTWA WILEY

dla dr hab. Lidii Ogieli, prof. UP

30 kwietnia 2020 roku Wydawnictwo Wiley przyznało dr hab. Lidii Ogieli, prof. UP, prestiżowe wyróżnienie w kategorii najczęściej czytanego artykułu w 2019 roku. Publikacja pt. *Cognitive and innovative computation paradigms for big data and cloud computing*

applications, która ukazała się w czasopiśmie „Concurrency and Computation: Practice and Experience”, była jednym z najczęściej czytanych artykułów naukowych w 2019 roku. Wyróżnienie to przyznawane jest publikacjom naukowym znajdującym się wśród 10%

najczęściej pobieranych i czytanych artykułów w danym roku kalendarzowym.

Gratulujemy!

UPrawiaj optymizm

z Akademickim Biurem Karier

KREATYWNI W DOMU,

czyli Akademickie Biuro Karier pracuje zdalnie

Patrycja Pancerz, Akademickie Biuro Karier UP

Okres kwarantanny nie jest zbyt przyjemny. Nie dość, że nie można nigdzie wychodzić, relacje towarzyskie „leżą”, to jeszcze brakuje nam motywacji do przedsięwzięcia ambitniejszych planów. Jest to oczywiście jak najbardziej zrozumiałe – boimy się o siebie i swoich bliskich, nie mamy więc ochoty zajmować się szeroko pojętym samorozwojem.

Motywowanie jest jednym z zadań Akademickiego Biura Karier UP. Stanęliśmy na wysokości zadania i postanowiliśmy zainspirować naszych studentów do podjęcia ciekawych inicjatyw. Kwarantanna może mieć też dobre strony. Przede wszystkim nie jesteśmy rozpraszeni, a znajome otoczenie wyzwala wcześniej nieznaną kreatywność.

Owszem, z jednej strony trudniej zadbać o relacje pracownicze czy nawiązać kontakt ze studentami. Z drugiej jednak okazuje się, że łatwiej jest nam w takich warunkach pisać artykuły lub tworzyć grafikę. Postanowiliśmy więc ten czas jak najlepiej wykorzystać i postarać się twórczo motywować naszych studentów.

Pod hasztagiem #zostańwdomu codziennie zamieszczaliśmy informacje związane z rozwojem zawodowym. Pomagaliśmy przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej online czy też dawaliśmy wskazówki do pracy zdalnej. Informowaliśmy o ciekawych webinarach i uczulaliśmy na zachowanie równowagi między nauką/pracą a odpoczynkiem. Nawet nie zauważyliśmy, kiedy uwolniliśmy całe pokłady naszej kreatywności.

Jak napisać tak, żeby nas czytano

Ruszyliśmy z serią poradników dla studentów – jak napisać CV, jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej, jak pracować zdalnie. Zależało nam na przekazaniu czytelnikom rzetelnych informacji. Żeby teksty wydały się interesujące, sięgaliśmy po różnego rodzaju narzędzia. Jednym z nich było studium przypadków.

Z angielska *case study* to zabieg stosowany najczęściej w marketingu, a polegający na przedstawieniu historii z konkretnego punktu widzenia. Pozwala to odbiorcy na zrozumienie drugiej strony, jej sposobu myślenia i działania. Studium przypadku

najczęściej jest stosowane przez firmy, których klienci opowiadają swoją historię – jaki mieli problem i jak firma pomogła im go rozwiązać. *Case study* jest też wykorzystywany, by opowiedzieć historię danej firmy – jak doszli do tego, czym są teraz, i jakie trudności napotykali na swojej drodze.

Postanowiliśmy wykorzystać ten zabieg. Stworzyliśmy pana Romana, pracownika zatrudnionego w dużej firmie na stanowisku HR. Pan Roman zęby zjadł na rozmowach kwalifikacyjnych, o CV wie prawie wszystko i doskonale zdaje sobie sprawę, jak ważny jest rozwój zawodowy. Dlatego warto przeczytać o dniu z jego pracy. Nie dość, że można się dowiedzieć wielu nowych rzeczy ze świata HR, to jeszcze jest szansa na zaprzyjaźnienie się z sympatycznym, aczkolwiek lekko już zmęczonym nadmiarem słabych CV, Romanem.

Pan Roman vs Curriculum Vitae.

O tym, jakich błędów nie popełniać w CV

Pan Roman spóźnił się trochę do pracy, ale to nic, bo prawdopodobnie i tak będzie musiał zostać dłużej. Ogłosili nową rekrutację, a on weryfikuje nadsyłane aplikacje. Dwa dni temu na wielu

UPewnij się, że wiesz

z Akademickim Biurem Karier

portalach zamieścić ogłoszenie o pracę w branży IT. Wymagania nie są zbyt duże – pracodawcom nie zależy na doświadczeniu, liczą, że znajdą osobę, która chętnie nauczy się wszystkiego już w firmie.

Najważniejsze to znaleźć kogoś odpowiedzialnego, potrafiącego pracować w zespole, konsekwentnego i kreatywnego – powiedział mu szef przed pisaniem ogłoszeń. Na tego pracownika, niemalże idealnego, czekałaby dobrze płatna praca z perspektywami rozwoju.

Roman włączył komputer, zaparzył kawę, pożartował ze współpracownikami i jak już się zaadaptował do atmosfery w pracy, otworzył skrzynkę mailową. Westchnął. Na drugi dzień zawsze jest sporo ogłoszeń. Ludzie zdążyli zapoznać się z ofertą firmy i napisać CV. Otworzył pierwszą wiadomość. Brak komunikatu. Zero zwrotów grzecznościowych, zwykłego zdania informującego o zainteresowaniu ofertą, sam plik w załączniku. Duży minus.

Aromat kawy rozszedł się po biurze. Wszyscy zazwyczaj właśnie o tej porze raczą się tym napojem bogów. Roman upił tyk i otworzył kolejną wiadomość. Jest jakaś treść, i to treść poprawnie zapisana. Spojrzał na załącznik. Podpisany xyz. Nie warto otwierać tak nazwanego cv – skoro komuś się nie chciało porządnie nazwać dokumentu, to czemu jemu ma się chcieć go czytać? Kolejną wiadomość, napisaną przez szlachtaniepracuje@gmail.com, zwyczajnie zignorował.

Następne CV miało niepoprawny format. Nie dało się go otworzyć, a szkoda, bo może akurat było idealnie napisane. Jeden z kandydatów wpisał znajomość wielu języków obcych w stopniu zaawansowanym. Dobrze. Na pewno zostanie to sprawdzone podczas rozmowy kwalifikacyjnej i – jeśli kłamał w CV – nie zostanie dobrze zapamiętany. Jeden z dokumentów był kompletnie nieczytelny – za dużo tekstu, za mały font, w dodatku nieodpowiednio dobrany. Od pracownika IT nie oczekuje się niesamowitych umiejętności graficznych, ale przecież jest tyle darmowych kreatorów, których główną zaletą jest to, że efekt końcowy da się przeczytać!

Po kilku godzinach pracy Roman miał większość aplikacji uporządkowanych. Posegregował je – w jednym folderze były zawierające utarte frazesy, w innym posiadające luki zawodowe. Do kosza lądowały te, które miały błędy ortograficzne. Niektóre z aplikacji były naprawdę dobrze zrobione, tyle że nie wpisano do nich zgody na przetwarzanie danych osobowych. Roman więc nie mógł nawet wykorzystać adresu mailowego, by się skontaktować z zainteresowanymi.

Zmęczony przetarł oczy. To dopiero początek pracy. Pozostało jeszcze sporo CV, które nie miały porządku chronologicznego albo zawierały informacje zbyt prywatne, takie jak: wiek, stan cywilny czy ocena z religii w szóstej klasie. Było też kilka dobrze napisanych, ale nieposiadających danych kontaktowych – czy to przez niechlujstwo, czy przez zapominalstwo aplikanci stracili szansę na rekrutowanie.

O, jedna pani też się nieźle rozpisła. Aż na pięć stron, zdecydowanie za dużo. Przecież swoje doświadczenie zawodowe i to, czym się zajmuje, mogła dostosować do tej konkretnej oferty. Wielu właśnie pisze jedno CV na wiele stanowisk, a to ogromny błąd, dlatego że każda z ofert się różni, więc też dokument odpowiadający na dane ogłoszenie musi być inny.

Zatamany już Roman przeszedł do kolejnej wiadomości. Może tutaj znajdzie idealne CV – Święty Graal rekruterów. Niestety.

Grafiki udostępnione przez Akademickie Biuro Karier UP

Literówka. A wystarczyłoby, żeby jeszcze ktoś przeczytał dokument, na przykład doradca zawodowy. Znajdzie nie tylko wszystkie błędy, ale też podpowie, jak napisać CV, by pokazać się z jak najlepszej strony.

Początek przygody

Więcej o panu Romanie można znaleźć na naszej stronie internetowej (www.abk.up.krakow.pl) albo na Facebooku ABK (www.facebook.com/akbiurokarierup). Przeczytacie tam nie tylko o jego nowych przygodach, ale i znajdziecie mnóstwo ciekawostek ze świata kariery.

Na bieżąco wrzucamy też informacje dotyczące organizowanych przez nas wydarzeń. Mamy już za sobą pierwsze szkolenia online: „Sztuka autoprezentacji – jak skutecznie przygotować i wygłosić prezentację” i „Radzenie sobie ze stresem oraz reagowanie na zmianę”. W maju zaprosiliśmy do współpracy Pawła Fortunę, który wygłosił wykład – również online – pod tytułem „Lęk przed porażką vs nadzieja na sukces”. Zainteresowanie wydarzeniem przerosło nasze najśmielsze oczekiwania.

Hasło #zostańwdomu zamieniliśmy ostatnio na UPrawiaj optymizm! Staramy się dzielić z czytelnikami pozytywnym nastawieniem do życia, na bieżąco informując o sytuacji na rynku pracy.

Wciąż prowadzimy projekt „UProgu Kariery”, który daje możliwość przetestowania swoich predyspozycji zawodowych oraz porozmawiania z doradcą zawodowym. Zarówno testy, jak i rozmowę można przeprowadzić zdalnie, dlatego teraz jest idealny czas na to, by z tego skorzystać!

Informacje zebrała: Monika Wąs

W tym cyklu pojawiają się informacje o aktywności badawczej i dydaktycznej pracowników, doktorantów i studentów Uniwersytetu Pedagogicznego związanej z edukacją dzieci i młodzieży. W poprzednich wydaniach „Commentarii Academici” zostały zamieszczone artykuły o podręcznikach szkolnych opracowanych przez naukowców z UP, warsztatach prowadzonych w placówkach oświatowych, umowach o współpracy zawieranych pomiędzy naszym uniwersytetem a szkołami w całym kraju czy o programach nauczania studentów przygotowujących się do pracy nauczyciela. Wyjątkowe czasy pandemii wymagają jednak kolejnych innowacyjnych i inspirujących rozwiązań, dlatego naukowcy z Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego prowadzili wykłady online, z których mogli skorzystać uczniowie przygotowujący się do matury.

Wartościowe materiały w sieci

Zdalne kształcenie było ogromnym wyzwaniem dla nauczycieli i uczniów, dlatego w maju 2020 roku naukowcy z Instytutu Geografii UP przygotowali cykl spotkań „Wirtualne otwarte wykłady geograficzne dla uczniów”.

Jak zauważa dr Tomasz Rachwał, Dyrektor IG UP, pomysłodawca tego cyklu, wykłady wpisały się w działania, jakie instytut podjął w ramach społecznej odpowiedzialności w trudnych czasach pandemii i konieczności kształcenia zdalnego. Są zgodne z misją całej uczelni jako uniwersytetu kształcącego nauczycieli, prowadzącego szeroką współpracę ze środowiskiem oświatowym. *Instytut kształci od początku swojego istnienia nauczycieli geografii, a w ostatnich latach także nauczycieli przyrody, podstaw przedsiębiorczości i wiedzy o społeczeństwie, dlatego naturalne jest, że wyszliśmy z ofertą wsparcia nauczycieli w edukacji zdalnej, bo wielu z nich jest naszymi absolwentami* – podkreśla dr Tomasz Rachwał.

Propozycja IG UP to ciekawe uzupełnienie lekcji nie tylko dla uczniów przygotowujących się do matury. Miała ona na celu zainteresowanie geografiami wszystkich uczniów przez pokazanie piękna świata i Polski widzianego oczami geografów. Na stronie instytutu został zamieszczony szczegółowy harmonogram. Naukowcy podczas godzinnego spotkania omawiali jeden temat i zachęcali do dyskusji. Eksperti zaproponowali zapoznanie się ze współczesnymi przemianami strukturalnymi przemysłu Polski czy źródłami informacji geograficznej. Wyjaśniali trudne, ale bardzo aktualne problemy współczesnego świata, takie jak przyczyny i skutki kryzysu uchodźczego w Europie czy kwestię głodu. Opowiadali o turystyce na przykładzie Camino de Santiago – najpiękniejszej drogi świata – czy chętnie odwiedzanego regionu Toskanii we Włoszech. Realizowane były także tematy ważne z punktu widzenia podstawy programowej, np. związane z problematyką różnicowania narodowościowo-etnicznego Polski.

Prelekcje wygłaszali pracownicy dydaktyczni IG UP, w tym autorzy podręczników szkolnych do geografii i podstaw przedsiębiorczości. To eksperci z Katedry Turystyki i Badań Regionalnych (dr hab. Michał Żemła, prof. UP; dr Piotr Dolnicki; dr Franciszek Mróz), Katedry Geografii Fizycznej (dr Rafał Krocak), Katedry Geografii Społeczno-Ekonomicznej (dr Tomasz Padło), Katedry Przedsiębiorczości i Gospodarki Przestrzennej (dr Łukasz Quirini-Popławski, dr Tomasz Rachwał) czy Katedry Badań nad Edukacją Geograficzną (dr Agnieszka Świętek). Na co dzień kształcą studentów, w tym przyszłych nauczycieli geografii i innych przedmiotów szkolnych.

*Niniejsze wykłady cieszyły się coraz większym zainteresowaniem, bo w pierwszych spotkaniach wzięło udział 120–150 osób, a w kolejnych już blisko 250, stały się uzupełnieniem szerokiej oferty, jaką Instytut Geografii już kolejny rok przygotowuje dla uczniów – mówi dr Wioletta Kilar, Zastępca Dyrektora ds. Kształcenia i Studenckich, która koordynuje współpracę instytutu z interesariuszami zewnętrznymi, w tym ze szkołami. Od kilku lat pracownicy instytutu prowadzą dla szkół Uniwersytecki Fakultet Geograficzny, czyli cykl comiesięcznych warsztatów w laboratoriach i w terenie. Ponadto przeprowadzają szereg jednorazowych spotkań w postaci wykładów lub warsztatów odbywających się zarówno w dni powszednie, jak i w weekendy, w murach uczelni, jak i w szkołach, a także organizują spotkania powtórkowe do matury czy konkursy wiedzy geograficznej dla uczniów. Te różne formy współpracy pozwalają uczniom zapoznać się z pracownikami instytutu, wybranymi aspektami kształcenia w nawiązaniu do podstawy programowej oraz ofertą edukacyjną IG UP. Przyczynia się to do wzrostu popularności specjalności nauczycielskich, które mają bardzo ciekawe programy, obejmujące zarówno wszystkie wymagane standardami kształcenia kursy, jak i wiele innych ciekawych i innowacyjnych przedmiotów, realizowanych od bieżącego roku akademickiego m.in. w nowoczesnym, pierwszym w Polsce laboratorium edukacji geograficzno-przyrodniczej – dodaje dr Wioletta Kilar. Instytut nie ustaje w pracach na rzecz doskonalenia programów studiów kształcących nauczycieli, tak aby jak najlepiej przygotować ich do realizacji nowej podstawy programowej w warunkach reformy systemu oświaty i nowych wymagań stawianych osobom chcącym uzyskać kwalifikacje nauczycielskie. Jest to o tyle łatwe, że pracownicy instytutu brali udział w tworzeniu tych podstaw, od lat są zaangażowani w badania naukowe nad edukacją geograficzną oraz kształceniem w zakresie przedsiębiorczości i przyrody, są autorami ponad 20 podręczników szkolnych i wielu poradników metodycznych dla nauczycieli. Tę ogromną wiedzę i doświadczenie dydaktyczne staramy się przekazywać naszym studentom i słuchaczom w trakcie studiów I i II stopnia na specjalnościach nauczycielskich (geografia z przyrodą, geografia z podstawami przedsiębiorczości i geografia z wiedzą o społeczeństwie) oraz na studiach podyplomowych kwalifikacyjnych z geografii, przedsiębiorczości i przyrody – dodaje dr Tomasz Rachwał, zwracając uwagę, że wielu absolwentów świetnie odnajduje się w pracy szkolnej, czego efektem są m.in. liczne sukcesy ich uczniów w różnego typu konkursach i olimpiadach, szczególnie Olimpiadzie Geograficznej. Przykładem dbałości o dobre przygotowanie nauczycieli jest także utworzenie nowych studiów podyplomowych doskonalących *Geoinformacja w edukacji*, jako odpowiedź na konieczność zdobycia nowych umiejętności przez nauczycieli, szczególnie geografii, niezbędnych do realizowania tych punktów nowej podstawy programowej, które związane są z kształceniem umiejętności korzystania z geograficznych systemów informacyjnych. Jesteśmy otwarci na wszelkie formy współpracy ze szkołami i możemy kontynuować takie wirtualne wykłady także w okresie po powrocie do tradycyjnego kształcenia, jeśli tylko będą szkoły zainteresowane takimi dodatkowymi zajęciami edukacyjnym – konkluduje dr Tomasz Rachwał.*

**W IMIENIU WŁADZ UP SKŁADAMY SERDECZNE PODZIĘKOWANIA
PRACOWNIKOM, DOKTORANTOM I STUDENTOM UNIWERSYTETU
PEDAGOGICZNEGO ZA DZIAŁANIA NA RZECZ OGRANICZANIA
ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ EPIDEMII COVID-19.**

**INSTYTUT NAUK
O BEZPIECZEŃSTWIE:**

- Magdalena Bereta,
- Bartłomiej Działowy,
- Weronika Gambuś,
- Barbara Jagła,
- Ivanna Kaziuk,
- Artur Klimas,
- Izabela Kłak,
- Agata Ladyca (koordynator),
- Adrian Obcowski,
- Bartosz Oszwa,
- Kacper Piwowarski,
- Szczepan Serwa,
- Sebastian Szwagierczak,
- Konrad Turek,
- Patrycja Zawora.

INSTYTUT MATEMATYKI:

- Oliwia Bogusz,
- Paulina Korbut,
- Karolina Koziół,
- Konstancja Książek,
- Renata Kutera,
- Magdalena Miśkowiec,
- Marta Spyra,
- Daria Wątopek,
- Maciej Włodarczyk,
- Joanna Zięba.

**INSTYTUT NAUK
TECHNICZNYCH:**

- Maciej Szaszkiewicz.

INSTYTUT GEOGRAFII:

- Konrad Rapciak.

**INSTYTUT PEDAGOGIKI
SPECJALNEJ:**

- mgr Grażyna Aondo-Akaa
(koordynator),
- mgr Karolina Kilar,
- Magdalena Lorenc,
- Sara Więcek,

a także pozostali pracownicy i studenci
z instytutu (łącznie blisko 80 osób).

INSTYTUT POLITOLOGII:

- Karolina Adamczyk,
- mgr Mateusz Kamionka,
- Fabian Kocot,
- Klaudia Krawecka,
- Ewelina Krywult,
- Artur Lechowicz,
- Szymon Majewski,
- Szczepan Nowak,
- Daniel Pastuszak,
- Artur Powroźnik,
- Monika Wójtowicz.

Dziękujemy również wszystkim osobom, które nie zostały wymienione z nazwiska,
a które wsparły liczne projekty inicjowane i koordynowane przez pracowników,
doktorantów i studentów UP.